

РІК LXXVI, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ – 2019 – JUNE

№ 6, VOL. LXXVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXVI ЧЕРВЕНЬ Ч. 6

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**
Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колеґія:

Маріанна Заяць (з уряду) – голова СУА
Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,
Софія Геврик, Петруся Савчак,
Ірена Грамяк, Лідія Слиз

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXVI JUNE № 6

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,
Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,
Irena Gramiak, Lida Slysh

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Пісня, обірвана кулею.	1
Маріанна Заяць. Ділимося вістками і думками.	2
Святослав Левицький. 75 років масової еміґрації з України на Захід...4	4
Мирослава Сіра. Щоденник еміґрантки. Ч.1.	4
Оголошення про XXXII Конвенцію СУА.	6
Марта Кічоровська Кебало. Незабутня Пані Еля.	9
Наша обкладинка.	11
Любов Сердунич. Вітаймось по-українському!.....	12
Marianna Zajac. Sharing News And Views.....	13
Yuri Mischenko, Natalie Pawlenko. «Rushnyky-Ritual Cloths of the Cossack Lands of Ukraine» Exhibit.....	14
Myrosia Stefaniuk. Sing Me a Life.....	16
Our cover artist.	17
Irena Gramiak. A Daughter Remembers.....	18
Myrosia Stefaniuk. Preserving Our Stories And Our Legacy.....	19
Олександра Юзенів. День Батька.	20
Ярка Богач. Більш не співає... ..	20
День Конституції України.	21
Людмила Степанишена. Про Тата.	21
Любов Дмитришин-Часто. «Живіть щасливо на рідній землі».	22
Ольга Воляник. Світлій пам'яті Марійки Борковської.	24
Наталія Байдюк-Слободян. Перший березень без Ірини Свйонтек. ...	25
Аліна Акуленко. Про мову, яка годує.	26
Доброчинність.	27
Михайло Шевченко. Підземний перехід.	28
Діяльність округ і відділів.	29
Ihor Magun. Sound Advice.	33
Нашим дітям.	34
Настанови для дописувачів.....	36

На обкладинці: **Мая Гаук.** *Двокамерне цвітіння* (диптих). 2016.

Балтійська березова панель, акрил. 48 x 72 (122 x 183).

Our Cover: **Мауа Науук.** *Bicameral Blossom.* Diptych. 2016. Acrylic on
Baltic birch panel. 48 x 72.

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

**POSTMASTER – send address changes to:
"OUR LIFE"**

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2019 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**

Канцелярйні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7**

UNWLA / *Our Life*

**203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706**

Administrator: **Olha Stasiuk**

Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.**

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою
членської вкладки через відділ. **Передплатникам**
письмово нагадується про відновлення передплати.
Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member
annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

ПІСНЯ, ОБІРВАНА КУЛЕЮ

Він народився 20-го грудня 1974-го р. у Львові, а 29-го червня 2016-го, у 42 роки, помер на Донбасі. Ні, не помер, а свідомо поклав своє життя заради рідної України. І зробив це без патетики — як син, що палко і беззаперечно любить Батьківщину. Хоча без патетики й почестей не обійшлося. Але то було потім, по смерті. Без нього...

Зростав у порядній і патріотичній родині — унікальним і правдолюбом, гордим і безкомпромисним. А ще був інтелегентним, добрим і відповідальним. Дуже багато читав, серйозно і глибоко сприймав життя. Його талант проявився дуже рано, і вже з дитинства він співав спочатку для рідних, а потім — у хорі «Дударик». А коли ледве виповнилося двадцять, отримав право виступати у Паризькій національній опері. Мав кілька успішних сольних турів по Європі.

Як і багато українців за кордоном, під час Революції Гідності брав участь в акціях української діаспори у Франції, де прожив 19 років. Був волонтером організації «*Fraternité Ukrainienne* — Українське братство». Але з початком російської агресії усіма фібрами душі відчув, що тільки така підтримка України не покриває його синівської любові до неї.

Зі своїм неймовірним і визнаним у світі талантом він мав усі доступні блага світу. Для кар'єри оперної зірки у **Василя Сліпака** були всі дані: унікальний бас-баритон, аристократизм у манерах і зовнішності. Він виступав на кращих сценах Італії, Польщі, США, Франції. Йому легко давалися і фольклорні композиції, і провідні оперні партії. Вихований на творах українських композиторів «золотої доби», шліфував свій музичний смак, слухаючи концерти Бортнянського та Березовського, виконував колядки та щедрівки в обробках М. Лисенка, М. Леонтовича, К. Стеценка. «Дон Жуан», «Весілля Фігаро», «Аїда», «Князь Ігор», «Кармен» — це далеко не повний список оперних творів, де він отримував головні партії. Але найулюбленішою була роль Мефістофеля в опері Гуно «Фауст». Саме з нею і пов'язаний його позивний «Міф» на війні. А туди Василь їздив двічі.

Коли першого разу повернувся з фронту пораненим, продовжив співати (треба було виконувати контракт) і «волонтерити»: давав благодійні концерти в Українському центрі (Париж), допомагав сиротам, які втратили батьків на війні. А влітку 2016-го знову поїхав на Донбас. Рідним сказав, що тільки, аби відвести добровольцям зібране. І, як і першого разу, переконував, що не збирається залишатися на передовій.

Добровольцем воював у Пісках у районі Донецького аеропорту. Брав участь у боях за Авдіївку у складі 1-ї штурмової роти 7-го окремого батальйону Добровольчого українського корпусу. Василь не планував залишати творчу співочу діяльність і повністю віддаватися війні. Він тільки безмежно любив Україну. А ще — хотів незалежності, соборності та щастя для українців. І не тільки мріяв про це, але й мав за честь

знаходитися там, де був потрібен: і на сцені, і на війні. І залишився у нашій пам'яті вояком-романтиком, що тихо й чутливо, у перервах між боями, виконує «Місяць на небі»...

Вранці 29-го червня під час ворожої атаки Василь прикривав побратима — був за кулеметом. Ворожа снайперська куля обірвала його життя. Обірвала недоспівану пісню українця, що є прикладом величезної самопожертви заради країни й народу. З ним, людиною незвичайного серця, прощалися у Львові у храмі св. ап. Петра і Павла. Поховали з почестями на Личаківському цвинтарі.

Василь Сліпак — Герой України, кавалер орденів «За мужність» І ст. та «Золота Зірка». Але це все — земне (хоч і закроплене гіркими сльозами материнського серця). А на небі він неодмінно став яскравою зорею. Бо у свої 42 пізнав любов і славу, пожив у Парижі, рив окопи на Донбасі, став міцною опорою батькам і був вірним другом.

Він не помер. Він переселився на небо...

Лариса Тополя, редактор.

Василь Сліпак.
(Автор — Сергій Позняк)

Маріянна Заяць, голова

22-го листопада 2004-го р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Резолюцію 59/26, якою проголосила 8 – 9 травня Днями пам'яті та примирення, і запропонувала всім країнам-членам, організаціям системи Об'єднаних Націй, неурядовим організаціям та приватним особам щорічно відзначати ці дні, аби віддати шану жертвам Другої світової війни.

Як було зазначено на веб-сайті ООН: «Асамблея підкреслює, що ця історична подія підготувала умови для заснування Організації Об'єднаних Націй, метою якої було позбавити наступні покоління від лихоліття війни, і закликає країни-члени Об'єднаних Націй об'єднати свої зусилля у боротьбі з новими викликами та загрозами, в якій ООН відіграватиме основну роль, та докласти всіх зусиль задля вирішення всіх суперечок мирним шляхом відповідно до Статуту ООН, аби не піддавати загрозі міжнародний мир та безпеку».

8-го травня чинний Президент України П. Порошенко, зазначив, що у ці Дні пам'яті бажання України жити у мирі є домінуючим, особливо у час її боротьби проти Росії. Він наголосив, що пам'ять про численні жертви Другої світової війни, тисячі зруйнованих міст і десятки тисяч спалених сіл знову застерігає світ про можливу небезпеку повторення цієї жахливої сторінки нашої історії. В Україні 9-го травня святкують як день перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (1939 – 1945). У цей день Президент Порошенко, прем'єр-міністр Гройсман, міністри та глави церков взяли участь у церемонії вшанування жертв з приводу 74-ї річниці завершення Другої світової війни. Офіційним гаслом цих пам'ятних подій є «1939-1945. Пам'ятаємо. Перемагаємо», а символом цих Днів Пам'яті (з 2014-го р.) є квітка маку.

Цього ж травневого тижня до поштової скриньки СУА почали надходити листи подяки — від людей з України, які відповідали за наш проект Великодньої допомоги 2019-го р. «Фонд Допомоги Бабусям». Цього року СУА надіслав Великодні вітання 519 нужденним літнім жінкам з усіх областей України. Ці жінки належать до Всеукраїнського товариства політв'язнів і

репресованих, багато з них є членкинями Всеукраїнської Ліги Українських Жінок. Д-ри Марія Фуртак і Василь Пазиняк, за відданої допомоги Орини Сокульської (Президент Товариства і Віце-Президент Всеукраїнської Ліги Українських Жінок, а також координатор нашої стипендіальної програми СУА в Україні), невтомно працювали, аби вибрати найнужденніших жінок з переліку понад 3000 осіб, аби передати кожній з обраних особисте вітання від СУА та невеликий грошовий подарунок. Під час цьогорічного Великоднього проекту «Допомога Бабусям» було подаровано 10 000 дол.

Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих – це громадська організація, заснована 3-го червня 1989-го р., коли близько 100 осіб, які були репресовані та позбавлені волі (у в'язницях, концентраційних таборах, екзилі) за свої політичні, релігійні та національні погляди, зібралися на Львівській площі у Києві. Місія Товариства — об'єднати зусилля всіх своїх членів та використати їхній досвід для створення та розбудови самоврядної демократичної української держави та надання матеріальної допомоги членам Товариства. Організація має свої підрозділи у більшості областей України.

Великодня листівка, надіслана поштою/вручена з фінансовою допомогою кожній бабусі.
Easter card mailed/hand delivered with financial assistance to each "babusia."

З радістю ділюся з читачами кількома отриманими листами. Десять жінок з с. Боброве (Луганська обл.), що знаходиться у червоній зоні лінії зіткнення на тимчасово окупованій території, отримали Великодні вітання та фінансову допомогу від «Фонду Допомоги Бабусям» СУА, підрозділу програми суспільної опіки. У цьому році Великодню допомогу отримали і двадцять літніх жінок з Дніпра.

Повні детальні звіти з підписами одержувачок були надіслані до СУА електронною поштою місцевим президентом Товариства Іваном Дремлюгою. (Див. фото і відомості про одну з бабусь з Дніпра та подяку від Рівненського підрозділу Товариства). Це так зворушливо – дивитися на фото, в очі цих

сміливих і шляхетних жінок, які так люб'язно дякують за те, що українки з США зробили зусилля, аби знайти їх та доторкнутися до їхнього життя своєю добротою. Ми і є цими українками! Дякую за Вашу підтримку «Фонду Допомоги Бабусям» СУА!

Одержувачки допомоги з Луганської області. Recipients from Luhansk Oblast.

Одержувачка допомоги з Дніпропетровської області. Recipient from Dnipro Oblast.

19.12.2018. Про відвідини політв'язня Зінаїди Колтонюк

П. Зінаїда сьогодні приймала гостей. Були свої, кам'янчани, переважно подруги з жіночого хору «Калина», який вона заснувала і де ще нещодавно співала, приїхали і дніпряни-січесьлавці від обласного товариства політв'язнів і репресованих. У всіх був святковий настрій, бо ж св. Миколай саме в цей день благословив народження цієї неймовірної волиняночки з важкою і трагічною долею, яка, попри всі випробування життя, пронесла любов і віру в Україну. 12 років і 8 місяців на Крайній Півночі і в лісах Мордовії відбула ця тендітна пані, засуджена у 17-літньому віці за співпрацю з УПА. «Нас вишикували перед траншеєю, яку ми щойно закінчили копати. Напроти стояли озброєні солдати... Прозвучала команда «Готовсь» і ми зрозуміли, що розстрілу не минути. Ми заспівали «Ще не вмерла України...» Несподівано солдати розступилися і на нас ударили потужні струмені води. На вулиці було до — 30° градусів...» Так згадує п. Зіна про Норильське повстання в'язнів. Сьогодні ж вона... разом з донечкою Нілою щедро пригощала нас смачними домашніми стравами. Доброго здоров'я Вам, вельмишановна п. Зіно! Нехай св. Миколай і надалі Вас оберігає і дарує довгі та щасливі роки життя у вільній Україні, за яку Ви так боролися і страждали!»

Подяка з м. Рівне.
Thank you from Rivne.

Про бабуся З. Колтонюк
About "Babusia" Z. Koltonyuk

Редакція журналу отримала «Щоденник» емігрантки **Мирослави Сірої** (з дому Козак), який нам прислала її донька **Надія Нунка**, членкиня 75-го Відділу СУА (Нью Джерзі) та заступниця голови СУА для справ зв'язків. Уривкам з цього «Щоденника» передують думки **Святослава Левицького** у дописі «75 років масової еміграції з України на Захід».

75 років масової еміграції з України на Захід

Назвати початок літа 1944-го р. тривожним у серцях галичан є явно недостатнім, щоб розказати про той час, коли думки відбивалися болем у скронях: як вижити, куди податися, щоб врятувати своє життя, діточок?

На сході наростав гуркіт безперервних боїв. Московсько-совіцька орда, встеляючи трупами своїх солдат землю, яких гнали в пекло бою пострілами в спину «заградительніе атради», перла знову «асвабаждать» Західну Україну. Тривога мала всі підстави, бо в пам'яті ще добре збереглися оті неповних два роки репресій, що виростили у геноцид українського народу під час першої совіцької окупації в 1939 – 41 рр.

Розмах репресій каральними органами ССРСР в Галичині під час першої окупації свідчив про те, що завданням совіцької влади було знищити всю політичну та культурну інфраструктуру, яку українська інтелігенція створила протягом останніх десятиліть, не дивлячись на далеко не сприятливі умови в часи австро-угорського та польського господарювання в Галичині. Сліди жахливого геноциду більшовиків знаходимо не тільки в тюрмах з тисячами закатованих мученицькою смертю українців після поспішної втечі влітку 1941-го р., але й по всіх землях Галичини. Тільки в Івано-Франківській області відкрито масові таємні поховання помордованих українців – Дем'янів Лаз, «Буковинка» (Надвірна), села Нагірна, Черемхів, Яблунів, Вовчківці, Ягодівка та ін. На смерть були приречені, найперше, інтелігенція та свідоме селянство («куркулі»), як і на масову депортацію в Сибір і Казахстан.

За неповних два роки з Галичини виселено понад 780 тис. осіб на холодну й голодну смерть. Депортація проходила без суду, без попередження. На збори давали від пів до двох годин, залежало від «настрою» карателів. Везли в «товарняках», час від часу викидаючи трупи з вагонів; по приїзді могли висадити просто на сніг. Геноцид, як справедливо вважали вцілілі галичани, був перерваний окупацією України фашистською Німеччиною.

Святослав Левицький.

ЩОДЕННИК ЕМІГРАНТКИ

Частина 1

(Друкується скорочено мовою оригіналу)

22. VII.1944 (субота). Сьогоднішній день називаю першим днем нашої еміграції. За кілька тижнів по своєму шлюбі я виїхала до Балич Зарічних (Стрийщина), де Мирон, себто мій муж, мав посаду лісничого. Весь час нашого тижневого побуту ширились панічні вісті про близькість Червоної Армії, через це пошлюбний тиждень був дуже поганий. Село було пригнічене, тихе, чекало чогось грізного, що мало прийти вже за кілька днів.

Досить тяжко було дістати в цей час фіру до Олексич, бо селяни за жадну ціну не хотіли дати фірманки. Старий фірман Мирона врешті згодився поїхати, але він це робив радше з милосердя над нашим становищем, ніж з власного інтересу. Добрий, старий Стефан! У цей час було дуже небезпечно їхати кіньми з дому. Кожної хвилини могли німці зреквірувати воза

Мирослава Козак з нареченим Мироном.

й коні, а ліс, яким ми мусіли проїхати, був повний партизан — раз польських, а раз українських. Але цим разом ліс був повен німецького війська, яке відступало. Це були довгі трени військових возів, в які вмішувались і

втікачі. До Олексич ми приїхали коло полудня. Вдома хаос, позбивані пачки, познимані килими, гарячка посліднього пакування.

23.VII.1944 (неділя). Зі сходу суне ціла хвиля війська й утікачів. Маса евакуйованих з-над Стрипи тільки з наплечниками йде пішки, тільки десь колись вдається їм присісти на німецькі трени. По полудні приїхали родичі Мирона ще з якимись двома родинами, а ввечері якийсь старий професор з Тернополя прийшов пішки тільки з наплечником.

25.VII.1944. Гарматні постріли чути вже виразно й дуже близько. Говорять, що большевики вже в Ходорові. Від суботи вдень і вночі бомбардують Стрий і заходить можливість, що міст на Стрий може бути кожної хвилини знищений, а тоді прийшлося б нам накладати кругом багато більшу дорогу. Рештки нашого хатнього інвентарю розвозим по сусідах, у хаті залишаються тільки пачки й валізки – меблі й начиння лишається на судьбу долі. Надвечір повертає німецька армія вже пішки. Жовніри згорблені та запорошені, аж почорнілі від змучення. Стоїмо при воротах і дивимося на цей сумний, похоронний похід Німеччини. Три роки тому тими самими шляхами йшло німецьке військо на Схід. Яка різниця... Тоді гордість, самопевність, жага здобути світ пробивалась в очах, сьогодні – змучення, обоятність, безсилість. Тоді на сталевих танках, автах лімузинах їхали в широкий і далекий Схід – сьогодні в обідраних чоботах, з яких визирають пальці, повні міхурів, пригноблені, ледве тягнуть ногами на Захід. Тоді чисті, повні блискучих відзнак на своїх ясно блакитних мундирах – сьогодні завошені та брудні, в мундирах, які вже загубили в бруді свою первісний колір.

Нас обгортає сум... десь за ними вже близько пливе червона навала з новими порядками й страшною помстою. З відступаючими німцями йдуть і наші хлопці з Дивізії «Галичина»... Прийшов до нас Влодко і Богдан, які ледве волочили за собою ноги. Вони вирвалися з оточення під Бродами, де вже певні були своєї смерті, й де згнуло багато цвіту українського народу.

Запав вечір... небом пливуть нові ескадри бомбардувальників, а близько-близько на сході б'ють гармати.

26.VII.1944 (середа). Ранесенько, ще спало село, як ми виїхали з Олексич. Один тільки сусід, Ярушевський Дмитро, з жінкою попрощали нас. Вони обоє плакали – мабуть, зі страху перед непевним завтра. Ми всі мовчки

йшли коло воза – серце давили тяжкі думи. Їхати з дому в «світ за очі» на непевне, на поневіряння не легко. Єдина надія проблискує в серці, що може це не надовго...

Дорога була вільна, час від часу минали нас тільки вантажні німецькі авта та лімузини. День був хмарний, але теплий. Ліс тихо шумів і прощав нас в останнє. Здавалося, що немов спів пташат притих і посумнів, тільки за нами котились, мов грім, стріли гарматні щораз голосніші, як вісники бурі.

Ми зітхнули з полегшенням, коли побачили, що міст на Стрий ще стоїть. Довкруги нього поломані дерева та широкі лії в землі від бомб. Дрогобич, Самбір заняті вже большевиками, і нам лишився останній шлях на Лавочне, а відтам на Мадярщину. У Дулібах, за Стриєм, ми зробили перший відпочинок. Тета Міля, майже хвора від нічних налетів, дала нам на дорогу рибних консервів, цукорків і старшого сина Любка.

Їдемо далі... Дорогою минає нас багато військових авт і тренів. У Гірнім робимо другий перестанок, де довідуємось, що до Скольного евакуйованих не пускають, але, помимо того, ми їдемо. Вуйки Влодко і Богдан, які були з нами, відлучились від нас і поїхали поїздом, бо хотіли бути скорше у своїх жінок, які від трьох місяців мешкають у Головецьку.

Надвечір, коли ми доїжджали до Синевідська Нижнього, розсипалось нам колесо в возі. Заночовуємо в тім селі, бо далше нема права їхати. Я, Мирон і Любка заночовуємо в школі, решта – на возах під якимось дахом. Уночі знов гудуть літаки й чути детонації бомб у Стрию.

27.VII.1944 (четвер). Цей день сидимо в Синовідську Нижнім, бо треба роздобути нові колеса до воза. Дорога на Південь залита військом – у селі також розквартирувалось їх дуже багато.

По полудні пішла я з Мироном на ріку Стрий, яка тут тече, і їздила дарабою. Ріка синя, як небо. На тлі зелених гір, які здається вискакують нагло з-за ріки, а за ними висуюються інші ще вищі й вищі, що тануть в сивій млі.

28.VII.1944 (п'ятниця). Раненько виїжджаєм. У Синевідську Вижнім затримує нас фельджандармерія й каже лишати віз, коні, частину речей і ладуватись до поїзду та їхати до Німеччини, або їхати фірою на Турку. Люди в селі відраджують туди їхати, бо там по дорозі нападають большевицькі партизани, яких уночі скидають з літаків по горах.

(Продовження на стор. 7)

Конвенційний Комітет
Союзу Українок Америки

повідомляє, що

XXXII Конвенція СУА

відбудеться

18 – 20-го вересня 2020-го року

за адресою:

Sheraton Valley Forge Hotel, King of Prussia, Pennsylvania

Святкування 95-річчя існування та провідництва

**** На детальнішу інформацію очікуйте у найближчі місяці ****

SAVE THE DATE

Ukrainian National Women's League of America

XXXII National Convention

to be held on

September 18 - 20, 2020

at the Sheraton Valley Forge Hotel, King of Prussia, Pennsylvania

Celebrating 95 years of Leadership

**** Details to follow in the coming months ****

(ЩОДЕННИК ЕМІГРАНТКИ – прод. зі стор. 5)

Мирон поїхав ровером до Скольного по перепустку, а ми чекаємо на якійсь площі в селі. Тут також чекає багато людей з кінями, нащо — не знаю, може й на те, що ми. Те чекання видається нам віком, а справді це було більше, як половина дня. Я починаю нервуватись, бо минуло більше як 6 годин від часу його виїзду. А тут ще хтось сказав, що в Сколім на вулиці лапають людей і висилають до Німеччини. Врешті, Мирон вертається з перепусткою через Бескид, Мадярщину й Словаччину на посаду до Дембіці у Польщі. Це все вистарався йому форстмайстер (німець). На ці документи та літру горілки фельджданарми нас перепустили.

Під Сколем злапала нас сильна буря й злива, але не було де схоронитись й ми мусли мокнути. Смерком ми доїхали до Скольного, і цей самий форстмайстер прийняв нас в своєму домі, де ми заночували. У нього також всюди повно валіз, пачок, бо й він завтра виїжджає до свого «Heimatland». Мадяри, які варили в його кухні, дали нам на вечерю гарячу паприкову зупу.

29.VII.1944 (субота). Рано їдемо до Тухлі. Дощу вже нема, а сонце з чистого, безхмарного неба гріє нас і сушить дорогу. Дорога весь час залита тренами. Як військо, так і втікачі, немилосердно викошують бойкам овес, що росте при дорозі — це єдиний їхній корм. Посуваємось досить поволі долиною Опору, бо дорога підноситься весь час догори, ще й до того дуже камениста. По обох боках дороги підносяться стіни гір Карпатських.

Над самим вечором добиваємось до Тухлі. Ніде не можна знайти якого небудь нічлігу, бо всюди повно втікачів. Врешті в школі, де і так є повно втікачів, розміщуємось на ніч у сінях. На тоненькій верстві сіна, яке ми взяли з воза, розкладаємо нашу постіль й укладаємось до сну покотом один коло другого.

30.VII.1944 (неділя). Цілий день січе дрібний дощ. Не їдемо нікуди — до Головецька немає сенсу, бо то в бік від головної дороги і там товчуться большевицькі партизани. Рано були ми в церкві на Службі Божій. Церква дуже гарна і багата.

31.VII.1944 (понеділок). Сьогодні прийшов до нас вуйко Едвард з Головецька. Він не думає нікуди їхати, а противно намовляє нас також залишитися в горах. Поборюємо його думку.

2.VIII.1944 (середа). По кількох днях постою в Тухлі їдемо до Славська. Дощ мрячить цілий час, ховська дорога підноситься далі догори. Славське переповнене втікачами. Вони живуть під голим небом враз зі своїми циганськими возам — будами. Усі літницькові вілли заповнені. Нам трапилась добра квартира в середині села, при дорозі, з нічлігом для нас на стриху стодоли на сні, а для коней — на долині. Тут на подвір'ї та прибудівці хати, яка творила дах над возом, живе інж. Коцюба зі Стрия, а під прибудівкою стодоли — Міхновський з Києва. У селі є багато знайомих зі Стрия, як Данилишини, Дрогомірецькі.

10.VIII.1944 (четвер). Тиждень проминув у Славську, як на літницьку. Можна стрінути майже всю інтелігенцію зі Стрия, яка в переїзді бодай кілька днів затримуєсь у Славську. Три дні тому приїхав сюди вуйко Едвард (їдеться про Едварда Козака, відомого художника, гумориста і редактора колишнього діаспорного сатиричного журналу «Лис Микита», брата авторки цього «Щоденника», — ред.) зі своєю родиною, Оля з Ольчиком (жінка Богдана), Богдан і Влодко. Вони замешкали на нашому подвір'ї в якімось старім кйоску, що стояв пустий при дорозі. Богдан і Влодко зголосили й Любка до війська, і на другий день пішли з іншими відступаючими розбитками на Мадярщину.

Сьогодні несподівано налетів один літак і скинув на село три бомби та посіяв кулями зі скоростріла. Одна з бомб впала на сусіднє подвір'я, так що в стодолі посипались на голову тріски й порох від подмуху.

Усі схвилювались... деякі ще того дня почали пакуватись і втікати в гори, мовляв, тут небезпечно, бо в селі багато війська моторизованого, яке підсуваєсь на фронт, що став тепер в Сколім. Стрий зайняли більшовики 5.VII. й затримались у Сколім.

11.VIII.1944 (п'ятниця). Рано дуже багато людей виїхало зі Славська. Муцини, які стояли на нашому подвір'ї, пішли також кудись в гори шукати місця на вози. По полудні ми маємо переїхати глибше в гори й далі від головного шляху. Але перевозитись можна тільки частинами, бо дороги стромі й каменисті, й коні не візьмуть цілого тягаря.

Отже, мужчини всі з частиною ладунку виїхали, а ми, жінки, з рештою остались ще на старому місці. Саме тоді налетіла невелика ескадра бомбардувальників і почала бити бортовою зброєю по військових автах, які стояли майже на кожному подвір'ї. Ми втекли до

півнички, на якій стояв кйоск і де жили вуйки, але це схоронище було дуже мізерне. Довкруги гупали бомби й тріскала бортівка. Горіли авта, палахкотіли збірники з бензиною, і вибухала амуніція. Під ясным сонцем зчинилось пекло, що червоним вогнем заливало все село. Горіли доми і стайні, зачинала горіти й наша стодола, а в ній, всередині, рештки нашого майна. Якись військові помогли нам зі стриху позабирати всі валізи та внесли на середину подвір'я. Коцюба в цей час пас коні десь на полонині, а його жінка з донькою сходили з розуму від того, що тато міг бути вже вбитий. І коли, нарешті, дитина його побачила, то, по сильному напруженні нервів, непритомна впала йому до ніг. Цей образ кожного стиснув за серце... Доми горіли по обох боках дороги й гаряче полум'я стелилось з вітром дорогою. Цією вогненною дорогою по налеті вернулися кіньми мужчини, і ми поспіхом покинули село, яке горіло.

15.VIII.1944. Кілька днів пройшло в спокою. Ми живемо всі в іншій стодолі на якійсь горі. Бойчиха (господиня) — брудна та нехлюйка, хоч не виглядає на біднячку, і хата в неї така сама. Сьогодні в полудень почався знов страшний налет на Славсько, головно на станцію, яка від нас дуже близько.

На стації вибухнула бензина і від вибуху вилетіли шиби в хаті, попадали горщики з полиць, обсипались стіни. Ми почувись і тут небезпечно. Прилипли до схилу глибокого рівчака за хатою, а літаки скаженіли в повітрі, сіючи смерть. Десь з боку собачкою гавкала зенітка, але вона була наче забавка проти шалючих літаків, що пролітали тут над самими головами перестрашених людей. Я й Мирон пішли далі до гори шукати якусь безпечнішу хату. Була півгодинна передишка, а опісля почалось нове бомбардування, що тривало від 3-ї до 7-ї години без перерви, зі зміною тільки ескадр.

Бомби падали всюди: в глибокі дербі, в потоки, на полонини, ламали дерева густого лісу, вивертали дороги, палили хати. Не було перед ними захисту ніде. Я лежала в якомусь рові під деревами, навіть не звертаючи уваги на те, що лежу в болоті — людина в цей час жиє інстинктом самозбереження. Різкий свист падаючої бомби заставляв прихилити голову зовсім до землі та казати собі: «Зараз прийде

кінець». А коли бомба експлюдувала вже десь недалеко, тоді знов підносилась до гори й нахилилася до землі під новим свистом. Уста тільки безперервно шепотіли молитву до Бога, яка з наближенням свисту змінювалася на голосний зойк розпуки й безпорадности, зі страшною вірою в Божу силу. Час минав довго і поволі. Здавалося, що лежимо в рові на межі життя й смерті.

Вже сутеніло, коли ми рушили далі, знов в глибину гір. Дорога була дуже важка та камениста. Усі вози пхали, спрягали коні по чотири, але ледве посувались в гору. Скоро запала темна ніч і їхати по незнаному терені не було права. Фіри стали одна за другою на дорозі, а на другий день раненько ми мали рушити далі. Ніч проспала ми на веранді якоїсь гірської хати — без жодної постелі, накрившись своїми плащами. У хаті на підлозі розложились одна коло другої жінки з дітьми. Там була задуха, бриніли мухи, поплакували діти. Над нами висіла холодна спокійна ніч — мерехтіли зорі з дальших висот. Ми боялись завтрашнього дня та хотіли, щоб ніч тривала як найдовше. Однак вона здавалась найкоротшою.

16.VIII.1944. Ранком висіла густа холодна осіння мряка, яка заповідала погідний сонячний день, а з ним і нові налети. Ледве шаріло, як вже всі були на ногах і рушили далі. Дорога далі, погана й камениста, ніяк не підходить до наших тяжких возів. До хати, яку ми намітили собі на квартиру, не можна було доїхати. Так що вози треба було розмістити в гайку поміж ярами якихось 50 метрів від хати. Один з мужчин лишався на варті коло воза, а решта розташувались в стодолі.

У тих часах самого бойка ніхто про місце не просив і не платив за нього. Була стодола вільна — заходили до неї, розклались на нічліг — і все, а до хати приходили щось зварити. Літаки перелітали далі, але бомбардування вже не було — недалеко тільки відзивалася ще зенітка і звук її котивсь верхами. Ми були так перелякані, що коли чули звук літака, втікали всі до хати та з розпукою просили Бога про милосердя.

(Далі буде...)

Мирослава Сіра (з дому Козак).

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

НЕЗАБУТНЯ ПАНІ ЕЛЯ

У десяти річницю смерти Олени Процюк (1917 — 2009)

5-го липня 2019-го р. — 10-та річниця смерти вельми заслуженої та видатної громадської діячки, заступниці голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Почесної членкині СФУЖО св.п. Олени Процюк. Вона народилася в родині Шкільників 19-го січня 1917-го р. в Теробовлі (Західна Україна); вийшла заміж за Степана Процюка (1916 — 1984), з

Олена Процюк.

яким після війни спочатку проживали в Австралії, а від 1957-го р. — в Америці, в Нью Йорку. Під кінець життя, у 2005-му р., переїхала до Львова до Оксани та Андрія Кедринських, родичів покійного чоловіка, які опікувалися тетою до останнього її подиху та поховали на Личаківському цвинтарі.

П. Еля, як її всі знали, була діячкою українського жіночого руху, яка уособлювала ідеал українки-активістки: високо освічена, готова до провідництва, щира й тонка у товариських стосунках, а над усім — здатна на кожному кроці до «м'якої дипломатії» на користь свого народу. Про пані Елю знаємо що молоденькою, коли вона вчилася в Познані (1935 — 1939). Познайомилася і побралася з інженером Степаном Процюком. Вони прожили довго та щасливо, у взаємній повазі та глибокій любові. Після війни подружжя проживало у Сідней (Австралія), де Олена включилася у працю Союзу Українок Австралії. СУА в Австралії розрісся з першого відділу організації українських жінок (ОУЖ), що повстав в Коврі, в таборі для новоприбулих. Перші сходинок українок у таборі 13-го вересня 1949-го р. скликала відома активістка СФУЖО Ірина Пеленська.

В Австралії п. Еля включилася в працю СУА як референтка зовнішніх зв'язків: встановлювала контакти з австралійськими жіночими організаціями. У журналі СФУЖО «Українка у Світі» (червень, 1964) редакторка Ірина Пеленська пише, що Олена Процюк допомогла

СУ Австралії увійти до Національної Ради Жінок Австралії, а також встановила зв'язки з *Australian Country Women Association, Business and Professional Women's Association, New Settlers' League, Art Society*. Двічі О. Процюк була віцепрезиденткою *New Australian Culture Association* і учасницею австралійської *Citizen's Convention*.

Промовистим є згаданий у статті факт, що у 1954-му р., коли Королева Англії відвідала Австралію, п. Процюк була одинокою чужинкою, якій у Сідней дозволили вітати королеву.

Пані Еля такою діяльністю розвивала можливості нової федерації СФУЖО, до складу якої увійшов і Союз Українок Австралії. Вагомим завданням СФУЖО було відновлення перерваних війною зв'язків українок з різними міжнародними жіночими організаціями: у післявоєнних нових політичних обставинах ці організації відбудовували свої структури та приймали резолюції й напрямки праці. Уже у 1955-му р. п. Елю обрали делегаткою на конгрес Міжнародного Жіночого Союзу (*International Alliance of Women*), який відбувся недалеко від Австралії в Коломбо, Цейлон (тепер Шрі Ланка). І вона добилася там для СФУЖО статусу «дружньої організації» з правами співучасті в нарадах.

У 1957-му р. подружжя Процюк переїхало до Мангеттену (Нью Йорк). Чоловік п. Стефан досліджував економічні течії та розвиток індустрії в УССР, дописував до професійних журналів; п. Еля увійшла в ряди СУ Америки, який у 1952-му р. прийняли до Національної Ради Жінок США. Правдоподібно, що у 1957-му р. п. Еля взяла неформальну участь у конгресі Міжнародної Ради Жінок в Монреалі, де виступала голова СУА та заступниця голови СФУЖО Олена Лотоцька. Після цього Олену Процюк обрано до Референтури Зовнішніх Зв'язків при СФУЖО як помічницю референтки

Лідії Бурачинської. У 1958-му р. п. Еля ввійшла до складу делегації, що зустрілася з колишньою першою леді США Елеонорою Рузвельт, і представила правдиві дані про Советський Союз. Цією делегацією, через відсутність голови СУА Олени Лотоцької, керувала заступниця Стефанія Пушкар, а членами були Тетяна Горашенко й Олена Процюк (від СУА) та фахівці д-р Роман Осінчук і проф. Сергій Крашенініков.

Звичайно, п. Еля була учасницею Другого Світового Конгресу Українок (СКУЖ). Він організований СУА і відбувся гучно-численно в Нью Йорку у червні 1959-го р.; також одночасно відбулася і XII Конвенція СУА. Після цього, у 1961-му р., п. Еля (їй було тоді 44 роки!) завершила свої формальні студії магістерки *Business Administration (University of North Carolina, Chapel Hill)*. Вона стала членкинею Нью Йоркського англомовного 72-го Відділу СУА, до якого переважно належали жінки, які народилися в Америці. Цей відділ, заснований п. Марією Душник у січні 1962-го р., мав засідання в Українському Інституті Америки і був тоді виїмково активний у сфері зовнішніх зв'язків з американським суспільством та ширшим світом.

Ще у 1963-му р. О. Процюк подала допис «СФУЖО на Міжнародному Форумі» до нового журналу СФУЖО. У статті пояснила, що СФУЖО, яка для українок на той час замінила ліквідовану через совети Українську Жіночу Раду, гуртує українські організації без огляду на країну поселення в діаспорі в очікуванні незалежної української держави. Як тільки з незалежністю України відновилася Національна Рада Жінок, п. Процюк написала: «З черги слід нам змагати до одержання дорадчого голосу недержавних організацій при ООН» («Українка у Світі», 1963). Довгі роки О. Процюк провадила важливу роботу у СФУЖО. У 1965 — 1982-х рр. очолювала референтуру зовнішніх зв'язків. А у 1982 — 1991-з рр. була заступницею голови СФУЖО — до того часу, поки Україна здобула незалежність, відновилася Рада Жінок України і завершився процес прийняття СФУЖО в ряди акредитованих при ООН дорадчих не урядових організацій.

У 50-х рр. минулого століття п. Еля познайомилася з міжнародною організацією МММ («*Mouvement Mondial des Meres*», нині «*Make Mothers Matter*» або «*Світовий Рух Матерів*»), осередок якого є в Парижі. Союз Українок Франції (заснований у 1947-му р.) мав з ним від самих початків тісні зв'язки і СФУЖО в 1949-му р. підтримала утворену МММ «*Хартію Материнства*». Так, СФУЖО і п. Еля почали співпрацювати з МММ, що вже в 1949-му р. отримала дорадчий статус недержавної організації при

ООН. Оскільки п. Еля добре володіла французькою та проживала в Нью Йорку, її у 1972-му р. обрали Головною Представницею МММ до Економічної і Соціальної Ради ООН. І не тільки, її також обрали як одну з кількох заступниць голови МММ на світовій арені. У той самий час (1982 — 1992) О. Процюк є заступницею голови СФУЖО д-ра Марії Квітковської. Одночасно допомагає Комісії Зовнішніх Зв'язків СФУЖО, яку очолювала Лідія Гладка (членкинями комісії були Ірина Куровицька, Оля Ставничка і Дора Рак). Одночасне виконання таких функцій було дуже корисним: МММ була перша ЕКОСОП акредитована організація, яка на форумі в ООН заявила про Чорнобильську трагедію у 1986-му р. (Міжнародна Рада Жінок під час конгресу у Лондоні була першою, що взагалі зробила таку заяву на міжнародній арені безпосередньо після аварії).

Як представниця МММ в ООН, Олена Процюк часто виступала перед світовим жіноцтвом та інформувала про тогочасний стан жінок в Україні. Через посередництво п. Олени та МММ, СФУЖО змогла взяти участь у першій міжнародній конференції Декади Жіночого Поступу в Мексико Сіті (1975). У 1978-му р. п. Процюк допомогла СФУЖО подати до Комісії Статусу Жінок ООН письмову заяву про українських дисиденток, яку спільно приготували представниці СФУЖО Дарія Степаняк, д-р Софія Карпінська, Лідія Дяченко та Марія Душник.

Ще до Другої Світової Жіночої Конференції в Копенгагені О. Процюк разом з іншими шукала нагоду висвітлити права жінок-дисиденток і їхніх родин. У квітні 1980-го р. разом з Дорою Рак внесли відповідну заяву до конференції ООН/ДПІ, а у травні 1980-го р. (у співпраці з Іриною Пеленською, Христиною Навроцькою і Оксаною Щур), на завершення Міжнародного Року Дитини, внесли заяву про ув'язнених дітей українських дисидентів. У липні 1980-го р. О. Процюк очолила делегацію від СФУЖО до Другої Світової Жіночої Конференції в Копенгагені. Також потрапила на третю таку саму конференцію в Найробі (Кенія) у 1985-му р.

П. Еля своїм відкритим стилем роботи долучила до діяльності при СФУЖО багатьох українок, як згадує вдячно п. Надя Шмігель. Вона пам'ятає, як Олена Процюк знайомила її з діяльністю ООН ще тоді, коли п. Надя була референткою суспільної опіки СУА (1999 — 2002), а після того стала другою (після Олі Ставничої) головною представницею до ООН від СФУЖО.

О. Процюк вірила у впливову силу жінок у цій сфері і не раз нагадувала, що такі зв'язки часто дають конкретні позитивні результати.

Наприклад, п. Еля завдячувала жіночим зусиллям, що ЮНІСЕФ виділив 3 млн дол. гуманітарної допомоги дітям Чорнобиля та забезпечив їм санаторне лікування у Полтаві. Так, ще у 1963-му р. («Українка у Світі») вона писала: «Мусимо погодитися з думкою що модерна жінка й сучасна жіноча організація мусять думати міжнародними категоріями, цебто цікавитися не лише справами українськими, але й справами цілого світу, бо сьогодні ці справи заторкнуть і нас самих і нашу Батьківщину». Справді, питання ядерної енергії та її проблемні аспекти, зокрема здоров'я і довкілля, торкнулися і нас.

У кінці листопада 1990-го р. СФУЖО прийняли в ООН як НУО з афіліацією з Департаментом Публічної Інформації (тепер Відділ Глобальної Комунікації), а у 1993-му р. СФУЖО добилася дорадчого голосу як НУО при ООН/ЕКОСОП. СФУЖО вже в іншому статусі та повноправно готувалася до Четвертої Світової Жіночої Конференції в Пекіні у 1995-му р., коли п. Еля разом з Олею Ставничою писали проєкт заяви від СФУЖО до цього важливого глобального жіночого зібрання. Вона до останніх сил допомагала представницям СФУЖО стратегічно думати та діяти.

Пригадаймо слова п. Елі Процюк, написані у 1992-му р., коли вона склала повноваження заступниці голови СФУЖО. Вони прозвучали тоді як заповіт: «А тепер мої побажання не тільки до США, але також до всіх жіночих організацій:

— щоб членки навчилися називати СФУЖО його повною назвою, а саме: Світова Федерація Українських Жіночих Організацій;

— щоб члени організації зрозуміли вагу СФУЖО, яка постійно від 1948-го р. працювала над поширенням інформації про Україну та її жінок, а також обороняла їхні інтереси;

— щоб наші членки знали, що одинокою організацією, яка безперерійно працювала на світовій арені, була Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, і що ця організація перестала вже давно бути «еміграційною», але стала справді світовою;

— щоб наші членки зрозуміли, що із «всесвітності» випливають не тільки наші права, але також і обов'язки, а саме: працювати у гармонії з іншими світовими організаціями».

Дякуємо пані Елі та пам'ятаємо.

Марта Кічоровська Кебало,

членкиня 64-го Відділу США,

головна представниця СФУЖО до ООН ЕКОСОП.

Наша обкладинка

Американська художниця українського походження **Мая Гаюк** (н.1969) має широкий і продуктивний досвід у мистецьких і соціальних практиках. Вона влітає візуальну інформацію свого оточення у детально розроблені, мальовничі абстракції, тим самим створюючи привабливу суміш цитат з поп-культури і передових живописних практик. У її монументальних та імпровізованих фресках проявляється пристрась до симетрії, досконалої недосконалості та зовнішнього/внутрішнього простору. Як результат, традиційне та сучасне сполучаються в одне, розкриваючи нові, гармонійні, дисонансні, оптимістичні й експериментальні композиції. Художниця вважає, що її живопис і стінопис протистоять один одному та одночасно симбіотично пов'язані між собою.

Гаюк отримала ступінь бакалавра мистецтва у Массачусетс Коледжі Мистецтв. Також студіювала в Університеті Штату Вірджинії у Річмонд, Онтаріо Коледжі Мистецтва й Дизайну в Торонто (Канада), в Одеському університеті (Україна) та у Скоутеган Школі живопису та скульптури (штат Мейн). Викладала в Іллінойському державному університеті, у Мистецькій Школі Окс-Боу, в Університеті Штату Вірджинія, Пенсильванській Академії Мистецтв та Тайлер Школі мистецтва при Університеті Темпл. Нагороджена кількома стипендіями, зокрема стажуванням у Клоктауер резиденції від Фондації Енді Ворголя та від «Ляйтгаус Воркс» на Фішерс Айленд (Н.Й.)

Мистецькі роботи Гаюк представлені в державних і персональних експозиціях на замовлення, серед яких Стіни Бавері (Нью Йорк), Геммер Музей (Лос Анджелес), *МІМА* Музей (Брюссель), *МОСА* Музей (Джексонвілл, Флорида), Музей Сучасного Канадського Мистецтва (Торонто), Боннефантен Музей (Маастрихт, Нідерланди), *MU* Артспейс (Ейндговен, Нідерланди), Парк Скульптур ім. Сократа (Квінс, Нью Йорк), *EAV* Музеї (Ріо-де-Жанейро, Бразилія), Матукана 100 Мистецький Простір (Сантьяго, Чілі) та Монстер Айленд (Бруклін, Нью Йорк). Її мистецтво зберігається у декількох публічних і приватних збірках, зокрема в Американському посольстві в Сана (Ємен), Резиденції США (Коста Ріка), Фондації Улленс (Брюссель, Бельгія) та ін.

У Маї є незалежна майстерня в Брукліні (Нью Йорк). Її представляє Галерея *ALICE* в Брюсселі.

Вітаймось по-українському!

Як приємно почути слова вітання! А ще більше до душі – якщо вони сказані щиро, піднесено радісно і – твоєю рідною мовою! Проте форми вітання і прощання нерідко звучать у нашому повсякденні змодернізовано, до того ж – перетворено, змінено без потреби. Особливо у розмовній мові. Їх, такі неправильні форми вітань-прощань, можна почути і з засобів масової інформації, і від посадових осіб, і від педагогів. Але ж насамперед усі вони, позаяк є публічними людьми, повинні нести до громади літературну мову. Цьому, звісно, є пояснення, проте нема виправдання.

Довговікове насадження іншої мови, а заборона рідної, дало свої, негативні, наслідки. І тому чуємо й самі, не задумуючись, повторюємо: «Добрий ранок!», «Добрий день!», «Добрий вечір!» Або – на нинішній кшталт (а для когось це – мода): «Доброго ранку!», «Доброго дня!», «Доброго вечора!», цебто щодо кожної пори доби слово «добрий» уживають у формі родового відмінка. Проте, як стверджують сучасні мовознавці, зокрема, професор, академік Олександр Пономарів, в українській літературній мові усталилися такі форми вітань: «Доброго ранку! Добрий день! Добридень! Добрий вечір! Добрівчір!»...

На підтвердження – коментар самого мовознавця на його сайті: «Щодо формул вітання я вже неодноразово писав: доброго ранку, добрий день (добридень), добрий вечір (добривечір), добраніч (на добраніч) – це

давно усталені формули. Гадаю, їх не варто міняти на штучні: доброго дня, доброго вечора. Так можна казати, коли при цих сполуках маємо ще дієслово: *бажаю вам (тобі) доброго дня, доброго вечора*». Дехто прощається словами: «*Всього вам доброго!*». Але «*Всього доброго (найкращого!)*» – це калька з московинської, себто дослівний переклад. А українською – «*На все добре!*».

Ще зверну увагу на заголовок, зокрема слово «по-українськОМУ» в ньому. Форму «по-українськОМУ» мовознавці дозволяють. Дозволяють навіть найбільш уживану і найменш правильну «по-українськи», хоча якраз її, на мою думку, краще уникати. А в цьому випадку доречніше сказати «по-українськОМУ», себто ЯК? Тут мається на увазі не якою мовою (ми ж українською вітаємось), а ЯК вітаємось, якою формою: літературно, а не суржилом.

Цю низку різних форм вітань можна і продовжити, українська мова ними пребагата.

Наші питомі слова і форми вітань-прощань не загубилися, вони – у вічно живих творах українських класиків, вони – ще на вустах старшого покоління або в пам'яті тих, хто чув їх не спотвореними. Їх відроджують активні громадяни суспільства, справжні борці за українську мову. Бо ж звучать так природно, гарно і чисто! Звучать достоту по-українськОМУ: мелодійно, органічно й милозвучно:

- *Доброго ранку! Радий бачити Вас!*
- *Привіт! Мое шанування! Здоровенькі були!*
- *Добрий день! Добридень!*
День добрий і Вам (вам)!
- *На добридень! Будьте здорові з неділею!*
- *Доброго здоров'я! Будьте і Ви здорові!*
- *Добрий вечір! Добривечір!*
На добривечір вам! На добраніч! Добраніч!
- *До нової зустрічі! Щасливо!*
Бувайте здорові!
- *Щасті вам! Бувай! На все вам (Вам) добре!*
Щасті!

І патріотичне привітання, відновлене в наш час:

- *Слава Україні! Героям – слава!!!*

Щиро – Любов Сердунич.

(Джерело: <https://uamodna.com/articles/vitaymosj-po-ukrayinsjkomu/>)

Sharing

NEWS & VIEWS...

Marianna Zajac, UNWLA President

On November 22, 2004, by resolution 59/26, the UN General Assembly declared May 8–9 as a time of remembrance and reconciliation and invited all Member States, organizations of the United Nations system, non-governmental organizations and individuals to observe these days annually to pay tribute to the victims of the Second World War.

As explained on the United Nations website, “The Assembly stressed that this historic event established the conditions for the creation of the United Nations, designed to save succeeding generations from the scourge of war, and called upon the Member States of the United Nations to unite their efforts in dealing with new challenges and threats, with the United Nations playing a central role, and to make every effort to settle all disputes by peaceful means in conformity with the Charter of the United Nations and in such a manner that international peace and security are not endangered.”

The outgoing President of Ukraine, Petro Poroshenko, noted on May 8th that during these commemorative days, Ukraine’s desire for peace in this ongoing time of its struggle against Russia is paramount. He stressed that the memory of the many victims of the Second World War, the thousands of destroyed cities and tens of thousands of burned villages, once again warns the world of the potential danger of a repetition of this catastrophic chapter in history. May 9 is celebrated in Ukraine as the day of victory over Nazism in WWII (1939–1945). On this day, President Poroshenko, Prime Minister Groysman, ministers and the heads of churches took part in a ceremony honoring the memory of victims on the occasion of the 74th anniversary of the end of WWII. The official slogan of these commemorative events is “1939–1945. Let us remember. Let us conquer,” and the symbol of these Memorial Days (since 2014) is the poppy.

During this same week in May, messages of thanks started coming into our UNWLA mailbox—thank you notes from the persons on the ground in Ukraine who oversaw our Easter 2019 “Babusi” extensive outreach in Ukraine. This year, the UNWLA sent Easter greetings to 519 elderly women in

need across all oblasts of Ukraine. These women are members of the *All-Ukrainian Society of Political Prisoners and the Repressed*, many of whom are members of the Ukrainian Women’s League of Ukraine. Drs. Mariya Furtak and Vasyl Pazyniak, with the dedicated assistance of Oryna Sokul’ska (President of the Society and Vice President of the Ukrainian Women’s League and, as such, the coordinator of our UNWLA Scholarship Program in Ukraine) tirelessly worked to choose the most needy of the more than 3,000 persons listed and to present each of those selected with UNWLA’s personal greeting (see page 2) along with a small financial gift to each recipient. Ten thousand dollars was donated toward this year’s Easter Babusi Project.

The All-Ukrainian Society of Political Prisoners and Repressed Persons is a community organization that was formed on June 3, 1989, when about 100 people who had been repressed and deprived of their liberty (in prisons, concentration camps, exile) for their political, religious and national beliefs, gathered in Lviv Square in Kyiv. The mission of the Society today is to combine all its members’ efforts and to use all of the experience of its membership with the goal of establishing and building a self-governing, democratic Ukrainian state, as well as to provide material assistance to the members of the Society. The organization has chapters in most oblasts of Ukraine.

I am gratified to share with our readers a few of the responses we have received. Ten women from the village of Bobrove, Luhansk Oblast, which is located in the red zone on the contact line of the temporarily occupied zone, received Easter greetings and financial aid from the UNWLA Babusi Fund, an arm of the Social Welfare program. (*Please see pictures on pages 2–3.*) Twenty elderly women from Dnipro were the recipients of this year’s Easter effort.

The comprehensive and detailed reports and recipients’ signatures were emailed to the UNWLA by the local president of the Society, Ivan Dremliuha. (*Please see picture and biography of one of the babusi from Dnipro on page 3. Also please read the thank you from the Society’s Rivne chapter on page 3.*) It is very touching to look into the photographed eyes of these brave and proud women who so graciously acknowledge the fact that Ukrainian women in the USA have made the effort to find them and touch their lives with a gesture of kindness. We are those women! Thank you for your support of the UNWLA “Babusi Fund!”

“RUSHNYKY—RITUAL CLOTHS OF THE COSSACK LANDS OF UKRAINE” EXHIBIT

by Yuri Mischenko & Natalie Pawlenko (*UNWLA Arts and Museum Chair*)

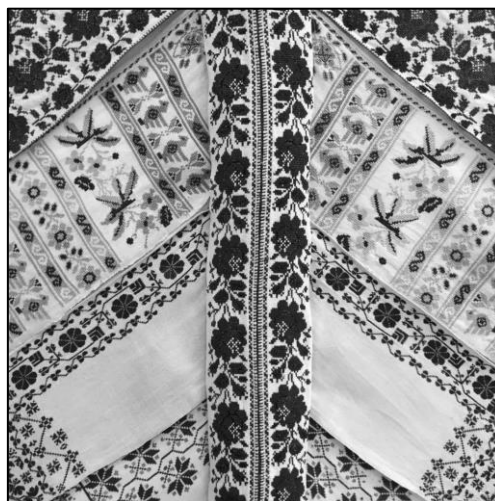
Curators Yuri Mischenko and Natalie Pawlenko at the exhibit opening (Photo M. Andrec)
Куратори Юрій Міщенко і Наталя Павленко на відкритті виставки (фото М. Андрець)

The exhibit “Rushnyky—Ritual Cloths of the Cossack Lands of Ukraine” currently on display at the Ukrainian History & Education Center in South Bound Brook, New Jersey, features over 100 exquisite rushnyky from Ukraine. This exhibit is the result of a successful collaboration between the authors as curators (Yuri Mischenko and Natalie Pawlenko) and the Ukrainian History & Education Center. Below is the story of our own personal journey of discovery which led to this exhibit.

Some ten years ago, the two of us knew very little about rushnyky and were not even thinking about collecting them. But one sultry summer day, during a vacation, as we travelled along the scenic but very potholed roads exploring our ancestral Central Ukraine, we badly damaged our rental car’s wheel by hitting one of those countless potholes. We had to stop at the nearest car service station for the repair. While waiting, we saw two young employees of the station washing a car and were shocked to see that the rags they were using

for the car wash were the tattered remnants of embroidered rushnyky, which we had been taught to revere as sacred. The shock was so profound that it triggered our desire to rescue these unique cultural artifacts and to know more about them.

Fast forward ten years. We acquired a wealth of knowledge, travelled to many museums and folk art workshops in Ukraine, and made lots of contacts among Ukrainian ethnographers, many of whom became our good friends. And most importantly, we ended up with a real treasure—a personal collection of more than two hundred beautiful handmade rushnyky, the best of which are displayed at the exhibit “Rushnyky—Ritual Cloths of the Cossack Lands of Ukraine.”

Bozhnyky are narrow rushnyky used to adorn icons (Photo Y. Mischenko)
Божники - це вузькі рушники, які використовуються для оздоблення ікон (фото Ю. Міщенко)

This exhibition features 100 handcrafted rushnyky from central Ukraine made from the end of the 19th to the middle of the 20th centuries—the peak period of their popularity. During this period, rushnyky making and use expanded far beyond its original purpose as a sacred textile and began to be used as decorative folk art. The exhibit focuses primarily on rushnyky from the central Dnipro River valley of Ukraine and nearby areas that were part of the Ukrainian Cossack Het’manate of the 17th and 18th centuries: the Poltava, Cherkasy, Chernihiv, Kyiv, and Sumy regions.

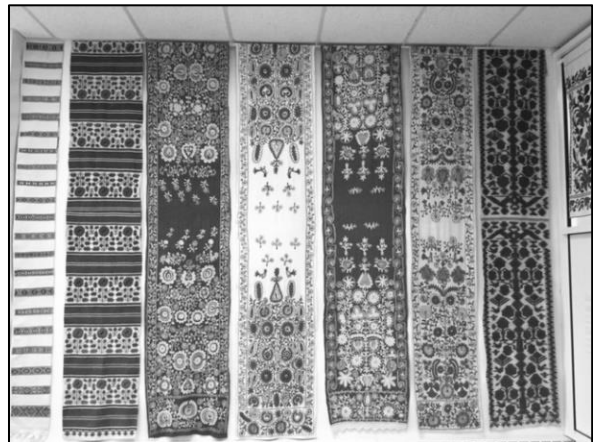
Co-curator Yuri Mischenko preparing the exhibit of rushnyky. (Photo N. Honcharenko)
Спів-куратор виставки Юрій Міщенко працює над експозицією виставки рушників (фото Н. Гончаренко).

Ukraine has beautiful folk art, and this exhibit provides an opportunity to see some of the best of it: textile-based folk art. This type of art is still very little known outside of Ukraine. Our goal is twofold: to share our fascination and to inspire your fascination with this art form. Rushnyky have been considered sacred by Ukrainian families, and have always been treated with the utmost respect. The rushnyk, in fact, followed a person from birth to death. An infant was brought to the sacrament of baptism on a rushnyk. A newlywed young couple would stand on a rushnyk during the sacrament of matrimony. A deceased person might be taken to burial on a rushnyk.

This year marks the 5th anniversary of the Ukrainian Revolution of Dignity and the commemoration of the Heroes of the Heavenly Hundred who sacrificed their lives during their heroic stand for freedom against pro-Moscow thugs on the central square of Kyiv in early 2014.

Our exhibit is dedicated to these heroes and to those who lost their lives fighting back the Russian invasion in Eastern Ukraine and Crimea during the past 5 years. Many of the fallen were very young and never had the opportunity to make use of a wedding ritual cloth, but instead, were buried with one.

The exhibit is at the Ukrainian History and Education Center's Library Gallery located at 135 Davidson Avenue, Somerset, New Jersey. The exhibition will remain open through August 31, 2019, during the hours of 9 a.m. to 5 p.m. Monday through Friday and from noon to 4 p.m. on the first Saturday of every month. Please note that the center is closed from noon to 1 p.m. for lunch during the week. Groups are welcome by appointment. More information can be found at <http://ukrhec.org/exhibits>.

Rushnyky from Central and Northeastern Ukraine (Photo Y. Mischenko)
Рушники з Центральної та Північно-східної України (фото Ю. Міщенко)

Visitors admire over 100 rushnyky displayed at the exhibit (Photo Y. Mischenko)
Відвідувачі оглядають експозицію з більш ніж 100 рушників на виставці (фото Ю. Міщенко).

Sing Me a Life

by Myroslava Stefaniuk

Zydaciw, Ukraine. You bring home my name, announce that you like the music of it, and I am christened *bearer of peace and glory*. I have not yet learned to walk when you bring home a white angora rabbit and teach me softness. That first summer, you dip my naked little feet in the Striy River and tell me about earth and water, stones and endurance.

Landeck, Austria. We hike into the forest on early mornings, early spring, up a moss-covered path fringed with wood violets. You point out healing herbs, teach us to gather dew drops from leaves that grow close to the ground on the mountain – that same mountain that tears into your heart as you race down its slopes the following year to protect us from fire that threatens to consume our valley.

It is winter in the Alps. You are young, strong, smiling your little half-smile, as if you had some secret. We are children, aged three, five, nine. You build us a woodplank sled, side rails and all, big enough for older sister, younger sister—*hold on to each other*—you say, and cover us with an old army blanket, damp wool on the outside, tucked snug to keep us warm and safe. You teach us about snow.

You laugh as you run and pull the sled. We glide easily, swiftly over packed snow, miles of railroad tracks, through forests, cities, countries, fields, across an ocean. Along the way you show us castles, wildflowers, the insides of cathedrals and wayside chapels. You teach us about God.

Road to America. When our hearts pound with fear of being left behind or never reaching the right destination, you teach us songs: *Oh, how I'd love to live in the Carpathian mountains where the birds sing so joyfully...* we sing on trains, en route to many places, on transport trucks, at waiting stations while documents are stamped: *Auslander. Staatenlos. Foreigner. D.P.*

New York, USA. Windowless rooms, roaches at night as strange as neighbors and lives we encounter. The sky is only visible above the peaks of buildings that scrape clouds. We live in ill-filled dwellings, wear ill-fitted clothes, ill-fitted identities. You bring us a Victrola to fill our empty hollow with recorded choruses, take us to concerts and museums, teach us tactics in chess, and trust.

Detroit, Michigan. Marginal people with no place like home, we settle among our own. Our address is Hamtramck, our status ethnic. We wear national pride on our sleeves, become bicultural, bilingual two-headed monsters thrown in a pot that refuses to melt. You teach us tolerance, acceptance, grace. When I have children of my own, you tell them stories of a land where shepherds gather the first yellow flowers of the field and weave them into garlands for their flock. You teach us essence.

And in the winter of your life, when your worn, damaged heart can hold no more, you smile your little half-smile, and whisper—*it's all so simple*. . . and then cross over to the land of shadows, secret intact. We let you rest in foreign soil, misplaced, displaced, under a blanket of soft snow. I look for you in dreams, in memories, in other people, in your grandchildren's gestures. I get a geographer's compass, learn to read azimuths, try to find my way back. . . but childhood is too far away.

Journey Home. Song carries me back to your beloved Carpathians,
a lifetime later. I cross the ocean only to find myself a stranger in
familiar land. Fatherland, motherland, homeland, my land greets me
with your blue eyes, sheaves of green wheat from grandfather's fields,
earth black as the sea that carries radioactive poison, rivers of blood-red
poppies. Immersed in music, I fall through a black hole. Time warps,
my ears become a hall of mirrors, my pulse—a silent metronome.

Live wires slice through peripheral noise until I arrive in the
landscape of soul to hear what has been singing to me all along.

They say I am the image of my mother. But my heart beats to
syncopated Carpathian flutes. Some mornings, when voices of
forefathers play on the wind, I weave my melodies with theirs,
for children to hear.

Originally published in *At the Edge of Mirror Lake*. A Woman's Reader Plain View Press (1999).

Our Cover Artist

Maya Hayuk (b. 1969) is a Ukrainian American artist with an extensive background in a wide and generative range of art and social practices. Hayuk weaves visual information from her immediate surroundings into elaborate, painterly abstractions, thus creating an engaging mix of referents from popular culture and advanced painting practices alike. Her large-scale, improvised murals speak to the artist's obsession with symmetry, "perfect imperfection," and outer/inner space. Ultimately, the traditional and the contemporary blend into new harmonic, dissonant, optimistic, experimental compositions. Hayuk considers her studio painting and mural practices as both inversely relational and symbiotic.

Hayuk earned a BFA in Interrelated Media (SIM) at the Massachusetts College of Art (Boston) and has studied at Virginia Commonwealth University (Richmond), the Ontario College of Art and Design (Toronto), the University of Odessa (Ukraine), and the Skowhegan School of Painting and Sculpture (Maine). She has been a guest speaker and faculty member at Illinois State University (Normal), the Ox-Bow School of Art (Saugatuck, Michigan), Virginia Commonwealth University (Richmond), the Pennsylvania Academy of the Fine Arts (Philadelphia), and the Tyler School of Art at Temple University (Philadelphia). She is the recipient of several fellowships, including the Clocktower Residency/Andy Warhol Foundation for the Visual Arts and The Lighthouse Works on Fishers Island, N.Y.

Maya Hayuk's work has been the subject of one-person exhibitions and commissions at venues worldwide, including the Bowery Wall (New York), the Hammer Museum (Los Angeles), MIMA (the Millennium Iconoclast Museum of Art, Brussels), MOCA (Museum of Contemporary Art) Jacksonville, Florida, the Museum of Contemporary Canadian Art (Toronto), the Bonnefanten Museum (Maastricht, The Netherlands), MU artspace (Eindhoven, The Netherlands), the Socrates Sculpture Park (Queens, NY), the EAV museum (Rio de Janeiro), the Matucana 100 artspace (Santiago, Chile), and Monster Island (Williamsburg, Brooklyn).

Her work is represented in numerous public and private collections internationally, including MIMA (Brussels), the Embassy of the United States of America (Sanaa, Yemen), the Embassy of the United States of America Residence (Costa Rica), MOCA (Jacksonville, Florida) and the Ullens Foundation (Brussels). Hayuk also maintains an independent studio practice in Brooklyn and is represented by the ALICE Gallery in Brussels. Her art work can also be found in several private collections.

A DAUGHTER REMEMBERS

by Irena Gramiak

I was driving with my husband one day when a song came on the radio. It was Tina Turner's "What's love got to do with it."

As I jumped to turn up the volume, I said with a smile, "This song always reminds me of my Tato." I couldn't understand the confused look on my husband's face, until I realized, "Oh, that's right, he doesn't know the story." And besides, "What's love got to do with it" is not exactly a father-daughter type song. But for me, this one definitely was.

When I was in high school my Tato drove me to school each morning. Back then I figured he did it just to keep me safe and away from Philadelphia public transportation. Though that might have been part of it, I now understand that those drives were a way for him to spend time with me. As a teenage girl I naturally talked to my Mama a lot. She knew the names of all my school friends, what I had for lunch and even which teachers I liked or disliked. Those private drives into school allowed my Tato to spend some time with me and to stay as connected in my life as my Mama was. I have to give him a lot of credit; many fathers are afraid to talk to their teenage daughters especially about boys and feeling, but my Tato did this. As hard as it must have been for him, he spoke to me openly and honestly and there was no question I couldn't ask no matter how embarrassing it was for him. His standard answer, "because boys are idiots," always broke any awkward tension and made us both laugh. Those morning car rides were more special than I realized at the time.

One particular morning I was completely down, and it was the fault of a boy. Today, I honestly don't remember the boy or the situation, but I definitely remember that feeling. When you're 16 and fall for a boy it's like jumping off a cliff and soaring through the sky—everything is amazing and beautiful until reality hits you in the face like the rocks of the canyon floor below. That was me. So there I was, sitting in the passenger seat with my splattered heart on my sleeve, staring out the window into the nothingness that was my life,

heartbroken with no hope of ever recovering. (When you're 16 everything is so dramatic.)

My Tato hated to see me sad, so after dismissing his initial plan of killing said boy who had made me sad, he turned to plan B: finding a way to cheer me up. As luck would have it, "What's love got to do with it" started playing on the car radio. He cranked up the dial and started belting out the lyrics with hand moves and other strange gyrations. He looked so ridiculous that I couldn't help but laugh. For those few moments I completely forgot about my broken heart and joined my Tato singing and laughing. I can only imagine what we must have looked like to the other drivers that were stuck in morning traffic alongside us. But for those few moments the rest of the world outside of the minivan we were sitting in didn't exist for us. There were no bills, no taxes, no homework assignments or stupid boys. There were just the two of us (and Tina Turner). By the time we pulled up to school I actually felt better. I thanked him and kissed him goodbye. I walked into school feeling as if I could overcome anything life threw at me, all because of my Tato and Tina Turner.

Well, my high school years went by quickly, and those morning drives to school came to an end, but our talks never did. We continued our conversations, and as the years passed, they became less about boys and school and more about our respective interests, politics and world affairs. And as I grew older, the tone of our talks changed from father/daughter conversations to talks between two friends. He respected my ideas and opinions, and I valued his advice and guidance.

My Tato has been gone for ten years now, and I still talk to him. Our conversations are one sided now, but occasionally I can still hear his words of advice and encouragement. And every time I hear that Tina Turner song I can't help but smile and sing along. And I know with my whole heart that my Tato is singing along right beside me.

Memory is the treasure and guardian of all things. – Cicero, 55 B.C.

In memory, everything seems to happen to music. – Tennessee Williams, 1945

PRESERVING OUR STORIES AND OUR LEGACY

by Myrosia Stefaniuk

The idea came to me one afternoon when a friend looked at a faded photo of her deceased mother and said, “I wish I had gotten to know her better as a woman—not just what happened in her life, but what she felt when it was happening. I wish I could go back and ask her what was in her heart and how she dealt with it.” And I thought—what more precious gift can we leave our children and grandchildren than stories about the times we lived in, the events and people that shaped us, and subsequently shaped them. We often talk about the need to record oral histories of folks who have played major roles in our communities. Why not start with ourselves?

Little has been written about what it was like to be an immigrant child or a child of Ukrainian immigrants growing up in the United States. Even less has been written about the challenges and hurdles, doubts and fears, joys and accomplishments that we women have faced and coped with in our dual Ukrainian-American communities. What better venue for this than this publication entitled *Our Life*? We know the stories are there—the hard part is getting started and writing them down. So to “prime the pump” I’m going to suggest some themes or writing prompts that we hope our readers will respond to. These prompts will help walk you through the process of getting your story (or stories) down on paper. They are by no means carved in stone, so feel free to work out of the box.

The initial question is “Where and how to begin?” First find a quiet corner away from distractions—a coffee shop, library, park bench or even your car will do nicely. Close your eyes and let images of yourself drift by—as a child, an adolescent, a young woman, wife or mother, or as a mature or elderly lady. Choose one that stands out. Then grab a pen and write! Below are two prompts that might entice you to do the deed.

PROMPT #1: PICK A MEMORY OF AN EVENT, PLACE OR PERSON IN YOUR LIFE THAT MATTERED. Write a brief account about what you remember about this as if you were telling your story to a friend. Don’t worry about structure, grammar or how it sounds at this point. All of that can be honed, revised and edited later. Just write spontaneously and honestly. Tell your story—you know it best. Let the words flow and let your hand follow your heart. Trust the process and

honor what comes. Trigger your memory by using your senses—describe details about images, sounds, scents, taste and texture to describe the scene, the people, the event and, most importantly, express your feelings about each of these. When you have finished, put your story away for a while. Come back to it at another time and add, revise or edit. Or send it to *Our Life* and let the editors help.

PROMPT #2: USING PHOTOGRAPHS

1. Chose a photo of yourself (any age or stage of life) and make a copy of it on a blank sheet of paper. Briefly identify: place, date, occasion. Who is in the photo? age? Who took the photo? why? Where did you get the photo?

2. Start writing by answering the following: What was happening in your life at the time of the photo?

What happened just before? just after?

What stands out in the photo?

What feelings or emotions are visible in photo?

What is not visible?

What else would you like to know about what (or who) is in this photo? Who can fill in the blanks?

What made you choose this particular photo?

How does it fit into your life at the time?

Where and how does it fit into your life now?

Reread what you wrote and add anything else that you deem relevant or pertinent or significant. And Voila! There is your story—a slice of your life. It need not be long, clever, dramatic or outstanding. It can be happy, sad, funny or just be. And you can certainly write more than one. Just open your treasure chest of memories, express them, and share with others. Now submit your manuscript via email to: unwlaourlife@gmail.com. Make sure to include a phone number.

Editor’s note: Also see Ms. Stefaniuk’s poetic tribute to her father on page 16.

ДЕНЬ БАТЬКА

У третю неділю червня в Америці відзначають День Батька (в Україні це третя неділя вересня). Святкують його по-різному. Великі родини часто влаштовують в когось одного «барбекю» з гамбургерами, кукурудзою, содовою водою, пивом та іншими популярними стравами. А тоді разом дивляться на спортивні змагання по телевізору, або йдуть з батьком на стадіон, де проходять справжні спортивні дійства, чи відвідують кінотеатри тощо. Обов'язково дають батькові дарунки — дуже часто краватки (що стало вже жартом), книжки на військову або історичну тематику, коньяк чи вино...

А все почалося з сумної історії у грудні 1907-го р. Тоді в копальні в катастрофі загинуло 210 чоловіків-батьків. Пані Грейс Голден Клейтон кілька місяців після цього влаштувала свято в їхню пам'ять і надіялася, що воно стане традицією. Так не сталося. Але два роки пізніше п. Сонора Додд, під впливом Дня Матері, спробувала започаткувати звичай вшановувати і батька. Її батько був ветераном Громадянської війни, вдівцем і сам виховував шестеро дітей. Після цього деінде таке свято почали влаштовувати: батьків почали обдаровувати та відвідувати. На це звернула увагу Асоціація продавців чоловічого одягу та підхопила ідею. У крамницях появилися відповідні реклами, які пропонували на День Батька різні подарунки, почали друкувати цікаві вітальні листівки — і все «пішло в рух». Постало гарне свято — День батька! У 1972-му р. президент Р. Ніксон проголосив День Батька офіційним святом. Щоправда, День Матері є більш святковим, але це вже, можливо, про-

вина самих батьків. А може й тому, що в Америці є дуже багато родин без батька... Але постать батька є важливою для дітей! Те, що дитина переживає в дитинстві, залишається з нею на все життя. Мені подобається вірш Михайла Каменюка «Старі цвяхи», який я давно читала в одній з газет з України, де згадується про вплив батька:

*«Собі я збив тут пучку не одну,
Один забив — десяток лиш погну.
І вчив мій тато: «В розпач не впадай,
Погнутих цвяхів в сміття не кидай,
Вирівнюй на кувалді терпляче,
Знов забивай — і розпач утече».*

Спілкування татів з дітьми — дуже важливе, особливо, коли це хлопці і вже в юнацькому віці. Багато письменників пишуть повісті та спомини, де часто передають глибокий жаль від того, що часто були далеко від батьків, зайняті своїми справами, мало спілкувалися з ними. Серед них — і дуже відомі люди. Дехто згадує, що іноді батько був занадто строгим з ним. У колі моїх знайомих не раз чула, як вже дорослі чоловіки (можливо і під впливом вина) з жалем говорили про незаслужену кару від батька в дитинстві, чи образу на нього. Так складається, що строгість мами швидше забувається, на неї рідше нарікають.

Отож, дорогі батьки: ваші діти надзвичайно спостережливі і мають дуже добру пам'ять. Ви завжди під їхнім наглядом. Але будьте певні — ваші діти вас любили, люблять і будуть любити! Щасливого Дня Батька!

*Олександра Юзенів,
голова культурно-освітнього комітету
83-го Відділу СУА, Нью Йорк.*

Більш не співає...

На смерть видатного оперного співака та українського патріота Василя Сліпака

Більш не співає. Все. Убили.
Не ти, не я.
Ні! На війні не може бути Солов'я.
Літав по світу. Бачив світ.
На сцені жив,
А люд, заслуханий у нього,
Ридав, радів.
Під час біди те серце горде,
Вернулось в дім.

Грудьми закрити Україну —
Так розумів.
Ним не пишалася країна
За час життя,
Аж вже по смерті розпізнала Солов'я...
Той молодий талант завзятий,
Співав життя,
Пізнав його, як не пізнаєш
Ні ти, ні я.

Ярка Богач

День Конституції України

28-го червня – День Конституції України. Конституція – Основний Закон, за яким українці живуть з 28-го червня 1996-го р., коли після безсонної ночі парламентська зала аплодувала цій вкрай важливій для країни події.

Конституцію постійно хочуть змінювати. Часто – щоб возвеличити себе, збільшити свій владний термін, щоб мати більше повноважень. Але час до нас прихильний: Конституція вдосконалюється – разом із принципами законності, що покладено в її основу.

Своє ставлення до законності та верховенства права український народ на віки закарбовував у приказках і прислів'ях.

Приказки та прислів'я про закон і право

- * Закон – не огонь: водою не заллєш.
- * Закон грошима не зламаєш.
- * Закон – не ціпок: через коліно не поламаєш.
- * Закон для громади, що віжки для коня.
- * Закон, як дишло, куди повернеш – туди й вийшло.
- * Закон, як павутина: джміль проскочить, а муха заплутається. (Джміль – заможний; муха – бідна).
- * Закони добрі, та судді лихі.
- * Звичай – другий закон.
- * І сліпа коняка везе, як видющий на возі сидить.
- * Кожна дзвіниця має свої дзвони.
- * На чий землі живеш, того народу й закони шануй.
- * На чий землі стоїш, того й воду пий.
- * Нащо закони писати, коли їх до уваги не брати.
- * Попав між вовків – вий по-вовчому.
- * У всякому подвір'ї своє повір'я.
- * Без стовпів тин не стоїть.
- * Дурням закон не писаний.
- * Де закони сповняють, там усі праві бувають.
- * Що край, то звичай; що сторона, то новина.
- * Яка країна, такий і закон.

ПРО ТАТА

Віршів багато складено про маму,
Про найдорожчу у житті людину.
Але нікому таємницею не стане,
Що маєм рідну душу не єдину:
Заради нас на все піде і Тато,
Для нього найрідніші ми в житті.
Багато вкладено і зроблено багато
Його руками в ласці й доброті.
І залюбки віддасть знання він сину,

Образи доньчиної не простить нікому.
Зусилля докладе, аби дитину
Завжди тягло до батьківського дому.
А як же він радіє своїм внукам,
Чогось навчає, бавиться цяцьками...
То ж докладе зусилля, щоб розлукам
Не було місця у житті з батьками!

*Людмила Степанішена,
Немирів, Вінницька обл.*

«ЖИВІТЬ ЩАСЛИВО НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ»

(З побажання Марії Химинець землякам)

4-го червня 2019-го р. виповнюється п'ять років з дня відходу у вічність благої пам'яті славної союзниці Марії Химинець, уроджені Кедюлич. Вона прийшла в цей світ золотого 16-го вересня 1915-го р. в родині Михайла та Марії Кедюлич у селищі Перечин, що на Закарпатті. Це була велика, дружня родина; серед дев'яток дітей Марія була четвертою за віком. Себто для молодших братів і сестер вона була «маленькою нянею». Отут з року в рік і виховувалась її відповідальність і посвята. У Закарпатті всім відома родина Кедюличів. Вони були українськими патріотами, які боролися за українські справи з кожним поневолювачем краю, ризикуючи власним життям. Брат Іван, псевдо *Чубчик*, брав участь у Похідній групі під керівництвом Олега Ольжича, з нею дійшов до Житомира. Потім дістав наказ організувати українську поліцію, допомагав організувати в Києві українські видання «Українське слово» та «Литаври», які несли широкому українському загалові правду про українських націоналістів, їхню боротьбу проти ворогів. Івана заарештовують, він виривається із тюрми, продовжує працювати, а обривається його життя в с. Лісники на Тернопільщині у вересні 1945-го р., від енкаведистської гранати. Обірвалося життя і молодшого брата Панаса, який обороняв уряд Карпатської України в Хусті — юного красеня повісили мадяри, зайнявши Хуст. Марія того дня бачила його востаннє, проїжджаючи з пораненими січовиками, яких везла до шпиталю.

Своє свідоме політичне життя почала Марія ще в Перечині. У 1935-му р. вона увійшла до «Пласту», а в 1939-му р. була призначена організаційною референткою Жіночої Січі Карпатської України. У лютому 1939-го р. у

Хусті на Загальних Зборах Пластунів Марію обрали Крайовою провідницею Жіночого Пласту. Це були напружені й небезпечні часи, бо загарбники Закарпаття (чехи, мадяри) змінювалися один за одним, несучи смерть захисникам краю. Вона боронила поранених січовиків, перевозила їх з країни в країну (Румунію, Югославію, Австрію). Аж у Відні Марія зустрілася зі своїм чоловіком Юліаном Химинцем, з яким довгий час не мала зв'язку і не знала, чи він живий. Скільки людей було врятовано уже тут, за кордоном, коли совети вишукували людей, щоб повернути «на рідину». Війна кидала Марію з місця на місце: то до Берліна, то до Інсбрука, Відня, Мюнхена. Нарешті, у квітні 1948-го р., подружжя Химинців прибуло до Америки.

Марія Химинець (Кедюлич).

Почалося спокійне, але не менш напружене життя. Того ж року відбулися Установчі Загальні Збори Світового Союзу Українських Жінок у Філадельфії і Марію делегували туди від українських жіночих організацій в Австрії, бо в Інсбруку вона була обрана головою СУА. Після цього Марія занурюється в працю Союзу Українок, організовує Відділи, Школи Українознавства в Нью Джерзі, сама очолює 70-й Відділ СУА в Пассейку, обрана заступницею голови Окружної Ради в Ньюарку, багато їздить по Округах. Водночас Марія з чоловіком ввійшли до Управи Карпатського Союзу, який вихідці із Закарпаття зорганізували в Нью Йорку. Тут вона виконує обов'язки імпрезової референтки. У 1971-му р., на Конвенції, Марію обрано референткою Суспільної опіки Централі, і праці побільшало.

Згодом сімейні обставини дещо змінили життя. Марія з Юліаном у зимовий період переселялися в Норт Порт, що на

Флориді, але союзянська праця не припинялася. Багато нагород свідчить про її невтомну працю. З нагоди 80-ліття СУА Марія Химинець отримала відзнаку «За 50-літню віддану працю, приналежність до СУ Америки» за підписом голови Ірини Куровицької та заступниці голови Софії Геврик (2005 р.). На XXVIII Конвенції СУА у 2008-му р. М. Химинець була удостоєна найвищої нагороди СУА – звання «Почесна членкиня СУА», що підсумовує всю її союзянську діяльність.

Не залишилася п. Марія й осторонь громадських справ. У 1991-му р., при церкві в Норт Порті, був організований Допомоговий комітет, головою якого став д-р Володимир Король. Марія увійшла до складу Комітету й з того часу опікувалася допомогою для Закарпаття. Подружжя Химинців побувало в Ужгороді, підтримуючи ідею спорудження пам'ятника Т. Шевченку, організували кошти для незалежної української преси, РУХу. П. Марія стала фундаторкою літературно-громадського журналу «Краянка», забезпечивши вихід першого числа власними коштами. У співдружності з редакторкою журналу Юлією Зейкан видано кілька чисел «Краянки», де друкувалися матеріали про славні постаті жіночого руху на Закарпатті, про відомих жінок з різних ділянок професійного, громадського та політичного життя краю. Відвідавши рідний Перечин, п. Марія перейнялася думкою про будівництво нової церкви, бо стару відібрав російський патріархат. Самі ж перечинці ставили біля церкви стіл і там відправлялась Служба Божа. Коли стояла отам під дощем, у п. Марії й зродилась думка, від якої вона вже не могла відмовитись аж до часу, коли нову церкву освятили. Керував усіма справами її брат Андрій, а завершували його дружина і син.

Про Андрія буде не зайве бодай коротко розказати окремо, бо, видно, для цієї справи – здвигнення церкви – йому було збережене життя. Його доля була незвичайна. Як прийшли большевики, то всіх молоденьких хлопців забрали на фронт, хоч вони не мали

ніякого військового вишколу. Біля австрійського кордону, поблизу Братислави, майже всі погинули. Тіла повкидали у велику яму і спалили. Андрій теж був серед них, але ще жив. Тієї ночі над ямою молилася якась жінка і почула крик. Вона дістала його з ями, принесла додому та виходила. Але Андрія знайшли і вивезли в Сибір до концтабору. Батьки, нічого не знаючи про нього, оплакавши його, відправили заупокійну Службу Божу та Панахиду, а він через шість років повернувся додому. Ось вам і приклад Божого Промислу.

У 1999-му р. п. Марія відвідала Перечин і побачила нову греко-католицьку церкву вже діючою. Земляки щиро дякували їй за допомогу, а вона молилася за їхнє щасливе майбутнє.

Після всіх трудів п. Марія зайнялася спогадами й у 2011-му р. видала книжку під назвою «Відлуння буремних років». У ній є слова, які характеризують цю незвичайну жінку всеосяжно: «Я не чуюся в Америці самотньо, я – вдома. Але й за рідним краєм тужить душа. Живу спогадами про Закарпаття, про Перечин, Ужгород, Мукачево. Хочеться ще хоч раз побувати там, де ми були молодими, щасливими всупереч усьому, радісними від самої думки, що все в житті ще попереду. Хочеться пройтися вулицею ім. Юліяна Химинця в Мукачеві. Якщо ж не вдасться зустрітися з рідним краєм ще раз, то бажаю всім землякам моїм найбільшої радості – жити щасливо на рідній землі в незалежній Україні! Слава Україні, Дорогі Земляки! Будьте щасливі!»

Ця велика українка, п. Марія Химинець (Кедюлич), відійшла у вічність 4-го червня 2014-го р. і спочиває на українському цвинтарі в Гемптонбурзі (Н. Й.) біля своїх рідних – чоловіка Юліяна та синів Юліяна й Богдана. Помоліться за неї, союзянки: вона гідно прожила складне життя, варте нашої пам'яті та глибокої вдячності.

*Любов Дмитришин-Часто,
56-й Відділ ім. Мілени Рудницької СУА,
Норт Порт, Флорида.*

СВІТЛИЙ ПАМ'ЯТІ МАРІЙКИ БОРКОВСЬКОЇ...

Минуло п'ять років, як надзвичайно активна союзниця колишнього 119-го Відділу США (Йонкерс, НЙ.) Марійка Борковська переставилася у Божі засвіти. Оскільки цей відділ, який був зразковим довгі роки в Нью Йоркській Окрузі США, перестав існувати, то і написати про одну з найактивніших його членкинь не було кому.

Народилася Марійка у свідомо патріотичній родині службовця Йосифа Струмінського та його дружини Марії в Делятині. Безтурботне дитинство провела на мальовничій чарівній Гуцульщині. Закінчила Станіславівську гімназію. Однак юнацьке веселе життя було перервано кривавою жорстокою Другою світовою війною.

Нестримно повертались більшовики на Західні українські землі і, щоб не потрапити вдруге в більшовицьке пекло, багато українських патріотів, як і батьки Марії, покинули рідні домівки з усім надбаним і подалися в дорогу в невідоме – на Захід. Це був не легкий і тернистий шлях.

Після закінчення війни Марія з батьками і братом Ярославом оселилися в одному з найкращих таборів для біженців – Регензбурзі. Там був Український технічно-господарський інститут з різними факультетами: агрономічно-лісовий, економічний, математичний, інженерно-будівельно-архітектурний і фармацевтичний. Останній знаходився в Мюнхені. Марія Струмінська була дбайливою і пильною в науці і першою вписалася на студії фармації. Крім навчання, брала активну участь в бурхливому житті студентської громади Мюнхена й успішно завершила фармацевтичні студії. Як згадувала її студентська товаришка св.п. Лідія Магун, Марійка була дуже приємна і мила в товаристві.

Дальший шлях Марії – еміграція до гостинної Америки... Скоро знайшла працю за професією в лабораторії Колумбійського шпиталю, де досягнула провідну позицію і користувалася любов'ю і пошаною серед працівників, як високоосвічений спеціаліст. Тут працювала до самої пенсії.

До речі, брат Ярослав Струмінський, який закінчив медичні студії в Грацу (Австрія), був лікарем в американській армії.

Марійка вийшла заміж за д-ра історії Романа Борковського. Він був провідним студентським діячем, довголітнім і провідним членом

ОУН, а після 1954-го р. – членом ОУН за кордоном, членом Президії Закордонного Представництва УГВР (Українська Головна Визвольна Рада), а згодом членом Середовища УГВР. Панство Борковські були вірцевим подружжям і дбайливими та чуйними дітьми. Вони оточили любов'ю і піклуванням своїх батьків, які прожили разом з ними в родинному затишку майже до 100 років. Подружжя Борковських виховали та вивчили сина Тараса і дали йому юридичну освіту. Дочекалися трьох онуків – Олену, Лярису, Маркіяна, і тішилися їхніми успіхами.

Усе своє життя в Америці Марійка була членкинею США, ревно працювала для добра організації, була довголітньою скарбничкою 119-го Відділу США, а також належала до Окружної управи США Нью Йорк. Кожного місяця відвідувала засідання Окружної управи в Нью Йорку, приїжджаючи з Йонкерсу за будь-яких погодних умов (чи то дощ, чи то сніг, чи вітер, чи спека). Це свідчить про її обов'язковість, сумлінність і точність. Св.п. Марія прожила повноцінне багате життя для своєї родини, громади, а зокрема, для Союзу Українок Америки.

Роман і Марія Борковські були добрими парафіянами церкви св. Архангела Михаїла в Йонкерсі, були щедрими на пожертви потребуючим в Україні, особливо дбали про родину в Америці і в Україні, і тому їх так трудно комусь заступити. Вони обоє записували у книгу свого життя добрі діла на славу Богу і добро української церкви та українського народу. Вони залишили по собі гідний слід на землі, вартий наслідування.

Хай гостинна земля Вашингтона буде для них легкою, а буйний вітер з Карпат заколисує їх шумом смерек, швидкоплинного Пруту та материнською піснею, за якою вони так тужили... Вічна їм пам'ять посеред нас!

Ольга Воляник,
пресова референтка
Почесного 1-го Відділу США, Нью Йорк

ПЕРШИЙ БЕРЕЗЕНЬ БЕЗ ІРИНИ СВЙОНТЕК...

*Ірина
Свйонтек.*

Спілкуючись якимось телефоном з близькими мені по духу людьми, чисто випадково дізналася про те, що Ірина Свйонтек втратила ногу... Я якось аж задеревіла від тієї звістки, здалося, що мова йде про когось іншого, але ж... Трохи згодом в інтернет новинах натрапила про ще сумнішу звістку: 7-го березня 2018-го року на 81-му році життя Ірина Свйонтек — всесвітньо відома дослідниця вишивки з Івано-Франківська, авторка численних альбомів давнього вишиття, що не мають собі рівних, відійшла до Бога... Знаю особисто Ірину Владиславівну, тому мені здавалося, що цій жінці Бог вділив не одне життя, а два! Її невтомна працелюбність, творчий вогонь в очах і безкінечний пошук забутих орнаментів усіма селами Івано-Франківщини, щоб нічого не загубити у дослідженні давньої вишивки, мені самій так «пустили туману», що я вже було майже подумала, нібито цій жінці мають вручити Нобелівську премію за її надлюдські старання! Хоча вона, як ніхто інший, такої премії вартувала...

2005-й рік... Довгим коридором районної газети «Злагода» чути чийось впевнену та швидко ходу. Не дуже звертаю на те увагу — квапливо пишу до газети матеріал, що «горить». Але всі свої справи раптово відкладаю, бо двері відкриваються і на мене з порога дивиться висока, старша пані, на плечі у якої фотокамера, а в руках сумка з якимись книжками. Подумки я вже відправляю її до редактора, розуміючи, що прийшов хтось дуже важливий, не такий, як завжди. Однак, за лічені секунди я вже переодягнена у старовинну зрібну (конопляну) сорочку, яку я не раз бачила у Гринівцях, моя коса уже розплетена і я,

не усвідомлюючи сповна, що діється, розглядаю себе на кадрах фотокамери! Якесь божевілля! Таким було моє перше знайомство з Іриною Свйонтек. Трохи відхекаюся від зауважень і запитань: не так стою і не туди дивлюся, чи усвідомлюю, бодай, у що я одягнута?! Мені здається, що в старий мотлох... але якби я то промовила, то хтозна, чи було вже кому дописувати ту мою статтю.

А трохи згодом, послухавши причину її візиту до районної газети, про те, що ось-ось вийде її нова книга-альбом «Вишивки Покуття», у якій окремим розділом йтиметься про узорі виставок с. Гринівці, вже не хочу відпускати її від себе. Того дня я «відкриваю для себе Америку» дізнаючись, що завітала до нас не етнограф, як я думала, а лікар-хірург, викладач медучилища, член Національної спілки майстрів народного мистецтва, якій «не дають спати і жити» давні хрестики на полотні. Ірина Владиславівна називає себе волонтером, який рятує автентичну вишивку України. Жінка зізнається, що в якійсь мірі розійшлася у виборі професії, бо в душі є художником і етнографом, що понад все любить місцеві діалекти. Вишивкою серйозно почала займатися у 33 роки. Їй здається, що татова душа після його смерті поселилася у неї. А ще — солодкі згадки, які навечно закарбувалися у її пам'яті про дитячі роки у Львові, де народилася: тато малює, а мама вишиває. Ірина Свйонтек наголошує, що і мама Лесі Українки теж не була етнографом, але збрала та видала чудовий альбом волинських орнаментів! Хіба хочеться відпускати після цього таку цікаву співбесідницю?

Ніщо мене так не хвилює, як розповідь відомої дослідниці про її перший візит у Гринівці! А також про її знайомство з Марією Гринишин з Великої Царинки (легендарна баба Цапиха). Про цей випадок п. Ірина не раз згадає у телепередачах обласного телебачення «Галичина», зокрема у передачі «Навзаєм» з В. Лесівим, у фільмі «Життя, присвячене мистецтву» (до 80-ліття дослідниці І. Свйонтек), на своїх творчих виставках, де представляла 902 узорі автентичної вишивки — результат своєї роботи у селах Івано-Франківщини, починаючи з 70-х років і дослідницької роботи у фондах музеїв за 40 років!

Пройде ще трошки часу і я опинюся в скромному помешканні голови обласної «Просвіти» Петра Арсенича в Івано-Франківську, де буду торкатися рукою до поживкльої

історії свого села Гринівці, гортаючи альбом виставок чоловічих і жіночих сорочок, зібраних у 60-ті рр., або й раніше парохом нашого села Зеновієм Кисілевським (який помер ще в 1974-му р., за 2 роки до мого народження). Тоді мені ще більше відкриються очі на пізнання безцінної вартості історії та мистецтва мого маленького села. Тепер, уже за океаном, я складаю у своїй пам'яті пазли свого життя і розумію, що Бог послав на моєму шляху цих людей не дарма. Вони допомогли і мені зрозуміти своє призначення на землі, нагадуючи своєю невтомною працею, що «життя – це лише мить, а мистецтво – вічне».

Нещодавно, 7-го березня 2019-го р. була перша річниця відходу з цього життя Ірини

Свйонтек – легендарної жінки, про яку я згадувала в одній зі своїх статей. Дослідниця автентичної вишивки, яка половину свого віку присвятила вивченню давніх українських орнаментів на полотні, об'їздила і обійшла ногами нашу Івано-Франківщину, впорядкувала 7 прекрасних альбомів, а 2 підготувала до друку. Про таких людей гріх мовчати. Пам'ятаймо. У нашій пам'яті – шана. Спочивайте з Богом, Ірино Владиславівно! Ви заслужили собі на Небі на велику ласку, а тут, на Землі – на Вічну, Невмирущу Пам'ять...

*Наталія Байдюк-Слободян, с. Гринівці
Тлумацького р-ну,
США, штат Індіана.*

ПРО МОВУ, ЯКА ГОДУЄ

Мову, як і совість, на хліб не «намажеш». Але, на відміну від совісті, мова продається. Продається, в гарному та доречному сенсі слова. Тобто, мовою можна заробляти. І навіть треба. Бо податки із грошей, зароблених мовою, осідають у рідному бюджеті, яким би кудим він не був. Закономірність проста: рідною мовою ми годуємо себе. Чужою мовою – ворога. Мова – це гроші. Наприклад, зі зроблених і проданих українською книжок. І тут йдеться про те, що роботу й зарплату отримують не лише письменники, редактори й коректори. Це і робота поліграфічних комбінатів, інтернет-книгарень та книгарень звичайних. Ланцюжок довгий насправді.

Або ж мова – це потенційні прибутки з дорогого журнального глянцю. Поза сумнівом, дешевше забити український ринок не лише російськими книжками, але й російською версією «Harper's Bazaar» (нібито, яка різниця, якою мовою читати про світське життя і моду), але український «Harper's Bazaar» означав би роботу й зарплату для українських перекладачів, редакторів, дизайнерів. Котрі би за зароблені мовою гроші купували товари... з українською мовою написаними етикетками й перекладеними українською мовою інструкціями, і весь цей колообіг української мови на ринку означав би розвиток економіки української, а не чиеїсь. І питання ж не в тому, щоб перекладати «Harper's Bazaar» (я би воліла знову мати український «National Geographic», який був, але тихо почив у Бозі), а в тому, що мова – це капітал. У прямому й переносному значенні слова. А щоб капітал працював, треба

докладати зусиль. Мову, як і гроші, треба вкладати у бізнес, а не тримати вдома (у банці чи в панчосі) на чорний день. Заощаджувати, а не розвивати – шлях у нікуди. Мова дає роботу тисячам людей. І це – не лише вчителі й викладачі. І не лише письменники й перекладачі. Мова – хліб на щодень для тих же маркетологів, рекламістів, блогерів. Інша річ, що пошукові системи й досі відгукуються на українську вкрай мляво. Але «лупаймо цю скалу» – і нам воздасться!

Коли ми обираємо мову – у побуті, в меню нашого смартфона чи в пошуковому рядку Goole – то обираємо насправді не лише мову спілкування. Ми щоразу запускаємо потужний економічний важіль: створюємо (або нищимо) робочі місця, спрямовуємо фінансовий потік у бюджет своєї чи чужої держави, змушуємо переглядати виробників співвідношення запиту й пропозиції на товари з українськими назвами, описами й маркуванням. Можливо, мова з її непростою історією і пошарпаним сьогоденням – образ не такий смачний, як кавалок зернистого ніжно-жовтого масла на чорному теплому окрайці хліба. Але саме окраєць, а не «горбушка», дають хліб тим, чия робота працювати зі словом. І саме через слово формувати мовну картину світу нації. Тому, коли журналістів годує не мова, тоді з чийх рук вони хліб їдять? Під умовною кнопкою «Обрати мову» завжди криється набір опцій набагато ширший, ніж просто можливість намастити маслом хліб. І пам'ятати про це корисно повсякчас.

Аліна Акуленко, Київ.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

News from the UNWLA Scholarship Program office:

***We welcome a new member, Zoriana Haftokowycz,
to the UNWLA Scholarship Program Standing Committee!
She has been of great help and has been donating her free time to our cause.
We appreciate it very much!***

The awarding of scholarships to Ukraine has ended for the academic year 2018 – 2019. The next school year will begin in September 2019 and will run through June 2020. Our heartfelt thank you to all the sponsors and supporters for giving us a chance to help students in Ukraine, Brazil and other countries to reach their goals. Without your generosity our endeavors would not exist! Please accept our gratitude.

One of our contributors, John Pluta, traveled to Ukraine this last spring, and was able to meet some of the students that he had taken under his wing. When he learned that one of them had graduated, he immediately asked for another student to sponsor. At this time he is helping four students in Ukraine through our program.

Meeting with students at Andriy Sheptycky Museum in Lviv, Ukraine: John Pluta, Vasyl Dryhynych, Mykola Khomych, and Adriana Mudrycka.

Presently we are awarding scholarships to students in Brazil. Notices to sponsors are being sent out as I write. It is heartwarming to see that sponsors understand students' needs and continue to support them. We are forever grateful!

*Anna Krawczuk, UNWLA Scholarship Standing Committee Chair, with members:
Ex Officio Marianna Zajac, UNWLA President, M. Orysia Jacus, Luba Bilowchtchuk,
Dr. Daria Nowakiwska Lissy, Nadia Jaworiw, Zoriana Haftkowycz,
and Victoria Mischenko office administrator.*

До нас пишуть...

« ...Хочу Вам подякувати за доброзичливе ставлення до мене, доньки загиблого офіцера на російсько-українській війні. Я дуже ціную Вашу турботу про мене. Хай Ваше добро бумерангом повертається до Вас. І нехай у Вас все буде добре! Олеся» (Опікуном Олесі є Олена Папіж, членкиня 81-го Відділу СУА.)

In honor of our Godmother Nusia Macielinski, we are donating **\$100** to the UNWLA Scholarship Program. We extend best wishes for good health and all of God's blessings.

Members of UNWLA Branch 136, Naples, Florida

ПОЖЕРТВИ ЗА КВІТЕНЬ 2019-го р. / Donations for April 2019

\$3,090 UNWLA Branch 107, Calif.
\$1,000 Bohdan & Lidia Kramarchuk
\$330 Dr. Orest Balytsky, Nadia A. Jaworiw
(98), Sofia Shields (131)
\$330 Ihor Bemko
\$220 Daria Kramarchuk (8)
\$100 UNWLA Branch 136, Fl.
\$21 Renata Bihun (28).

*We thank you for your generosity,
Щиро дякуємо за Вашу благодійність!*

*М. Оприся Яцусь, скарбник Комісії стипендій
СУА,
Люба Більовщук, член Комісії стипендій СУА.*

UNWLA, INC Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 Phone: 732-441-9530 Email: nazustrich@verizon.net

WAR VICTIMS' FUND ❖ ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

In memory of **Mrs. Katrusia Kobryn**, who passed away on Friday, February 15, 2019, and had been a member of Branch 56 in North Port, Florida, for a very long time. She was a very active member and supported all the programs that the UNWLA sponsored. She will be dearly missed by all in the North Port community.

\$200 Atanas Kobryn, Eugenia Babenko
\$100 Steciuk Family, Irene Renstrom
\$50 Christine Prynada, Kivatinos Family,
Bystrianyk Family, Susla Family
\$40 Macielinski Family
\$25 Stephanie Olynyk

\$20 Czajkowsky Family
\$500 UNWLA Branch 97, Buffalo, N.Y.

Пресовий Фонд ❖ PRESS FUND

1,000 дол. З нагоди 45-го Окружного З'їзду.
Окружна Управа СУА Чикаго.
100 дол. У пам'ять **бл. п. Галини Оберштин.**
83-й Відділ СУА, Нью Йорк.
6 дол. Звенислава Лебедович.

ПІДЗЕМНИЙ ПЕРЕХІД

Невідомий, невеликий —
Сів — і шапку між колін —
На асфальт дрібний каліка.
Збоку — він. А центром — плин.
Мов машина — геть не видно.
Дзенькне в шапку — шапка
мідно.
Відгукнеться — чуєш, він.
Тихо: нате — плине натовп
В діло, в свято, чи у блуд.
Обгинає натовп брата,
Обгинає брата люд.
Не помітять збоку брата
Молодий кооператор —

Хай летить, його пора.
Руку виважить надійно
З комітету благодійних,
Що вступив не від добра.
Ось поет мигтить у леті —
Мо, зупиниться хоч він?
...Не до шапки, бач, поету —
Задрібна для пієтетів
Ця фігура до колін.
Навскач, навкрлик, ніби гуни,
Мимо — юні, юні, юні
Пробиваються грудьми.
Академік вельми чемний,
Мало битий, хвисько вчений,

Зупиниться на мить.
— Це ж бо де ми? — академік,—
У яким столітті ми?
Де ж ми є, такі духовні,
братолобчиви такі?
Може, благо від верховних
Легше котиться з руки?
Хай привидиться, присниться
Щедрість рук на гук біди,
Бо ніколи колісниця
Не спускається сюди.

Михайло Шевченко.

Доповнення / виправлення. Уточнюємо підпис до листівки, надрукованої у журналі за квітень місяця 2019-го р. на з с.: «Листівка з мапою писанок України, видана в Manor Jг. College. З колекції Ukrainian Heritage Studies Center — Студійного Осередку Української Культури. Філадельфія, 1976.»

Branch 124 Hosts Scholarship Fundraiser

by Stephanie Leddy

Members of Branch 124, St. Petersburg, Florida, at Scholarship Fundraiser

UNWLA Branch 124 of St. Petersburg, Florida, held its first annual Scholarship Fundraiser of the New Year on February 3, 2019, following Sunday Mass at Epiphany of Our Lord Ukrainian Catholic Church. Our sponsorship of students in Ukraine is supported by the proceeds from our fundraisers as well as private donations, and our “All You Can Eat Spaghetti Dinner” also provided an opportunity for our branch Scholarship Chairperson, Stephanie Leddy, to speak about the scholarship program and show attendees pictures of and letters from the students we sponsor. Branch 124 (as a unit) sponsors and supports three students. Individual members of our branch also support students through the UNWLA Scholarship Fund. We believe in helping students have access to a good education and a better life.

Branch 124 Welcomes New Members

Nataliya (Smelta) Bratash

Stefania David

Daria Markiw

65-й ВІДДІЛ СУА В НЮ БРОНСВИК ОМОЛОДЖУЄТЬСЯ

Відділ існує вже 64 роки і скоро буде святкувати своє 65-ліття. Співзасновницями були Софія Микитка та Анна Дмитерко Ратич, перша голова відділу (в минулому старшина Українських Січових Стрільців). На початках відділ провадив різноманітну діяльність – головно виховну, влаштовував дитячі імпрези і костюмівки. Також допомагав сиротинцям у Бразилії та Україні, переводив збірки на медичну допомогу тим, хто постраждав через повені в Закарпатті, а також на такі нагальні потреби, як допомога Майданові, на Фонд Жертв Війни Гідності. Відділ підтримував Фонд бабусь, старечий дім в Україні, жертвував на пресовий фонд «Нашого Життя» і на Український Музей в Нью Йорку. Тривалий час був у контакт з відділом СУ в Запоріжжі, а недавно почав співпрацювати з активним відділом СУ в Коломиї, який заснував цікаву школу української культури й етики для молодих дівчат – «Школа шляхетної українки». Школу очолює Марія Гнатюк, голова СУ в Коломиї. Відділ допомагає цій школі фінансово, а також надіслав книжки, які дівчата школи використали для підготовки вечора творчості жінок-письменниць діаспори. Зусиллями М. Гнатюк видано книжку «Олена Кисілевська крізь призму розвитку українського жіночого руху в Східній Галичині та світі».

Великою проблемою було те, що ми не мали нового припливу членкинь, а старші довголітні союзнянки одна по одній відходили на Вічну Ватру. Наш відділ мав велике щастя: у парафії Нью Бронсвик зібралася група молодих жінок, які почали співпрацювати спершу в парафії, а з часом зацікавилися 65-м Відділом і, зрештою, вирішили стати членкинями. Для нас це була велика радість і запорука того, що відділ буде довго існувати та діяти для добра СУА й громади. З часом старші та молодші жінки почали співпрацювати і на Загальних зборах 18-го березня 2018-го р. молодші погодились увійти до управи відділу. Довголітня голова відділу Наталка Головінська після 40-ліття головування передала обов'язки новій голові Любі Каспрук, а секретарка відділу Оля Городецька після 35 років праці – новій союзянці Романі Лабовка. Решту функцій також перебрали нові членкині, за винятком скарбника (Анна Литвин) і пресової референтки (Оксана Кузишин). Відділ разом з новими, молодими та енергійними союзнянками нараховує 19 членкинь. Співпраця між нами дуже добра: старші підтримують молодих і допомагають їм, а молоді, повні нових ідей і енергії, впевнено ведуть відділ до нових

досягнень. Їхня діяльність дуже цікава та різноманітна. Організували вокальний колектив «Джерело»; влаштували ряд імпрез: Різдвяний вертеп у Виппані; Новорічну забаву у парафії Нью Бронсвик; Шевченківське свято; Великодню програму; свято Матері; святкування Дня Незалежності; Храмний празник Пречистої Диви Марії; вшанування пам'яті жертв Голодомору; свято Миколая. У різдвяний час відгукнулися на заклик *Franklin Township Food Bank* і передали харчі для тих, хто має потреби. Влаштували лютерею під час імпрез для збирання коштів на благодійні акції. Як написала нова голова відділу у звіті, «наші найбільші зацікавлення – у збереженні української культурної спадщини та матеріальній підтримці воїнів, хворих дітей і сиріт».

Наприкінці – про останні успіхи наших молодих членкинь. У листопаді 2018-го р. відбувся конкурс «Міс Українка Нью Джерзі» (організований 137-м Відділом СУА ім. Квітки Цісик), де здобула перемогу донька нашої союзнянки та наша прихильниця Юлія Вознюк. Головна нагорода конкурсу – поїздка в Україну, куди переможниця поїхала з місією Посла доброї волі від СУА. Вона взяла участь у програмі «Країна Win Win» та зустрілася з представниками українського уряду: міністрами Охорони здоров'я, Освіти, Культури й іншими видатними людьми, а також відвідала шпиталі, де лікуються українські воїни. Юлія зустрілася з директоркою «Школи шляхетних українок» п. М. Гнатюк і від відділу передала для школи грошову допомогу. На наших чергових сходинах ми послухали звіт Юлі про поїздку. Особливо зворушила розповідь про поранених воїнів, яких вона відвідала в Київському військовому шпиталі. Як зауважила Юлія, подорож була дуже цікава та емоційна і запам'ятається на все життя.

22-го лютого ц. р. відбувся благодійний концерт української співачки Ірини Феदिшин, організований 137-м Відділом СУА (голова В. Табака). Наші молоді членкині долучилися до підготовки імпрези, а наймолодші майбутні союзнянки Настя Каспрук, Юлія Вознюк, Вероніка Наливайко та Тетяна Лабовка (доньки молодих новоприбулих членкинь) мали за честь танцювати на сцені під час виступу І. Федишин. Ми радіємо приєднанню молодих членкинь, які не тільки самі вступили до нашого відділу, але заохотили своїх доньок працювати для громади.

Оксана Кузишин, пресова референтка
65-го Відділу СУА.

ПИСАНКА-ФЕСТИВАЛЬ У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Уляна Кець, Оля Старов,
Світлана Вельяновська, Таня
Вознюк, Люба Кеске, Люда Вусик,
Христя Шмотолоха, Дарія
Чайковська.

З приходом весни та перед Великодніми святами в Лос Анджелесі стало традицією проводити «Писанка - фестиваль». На один день зала Українського Культурного Центру розквітає казковими барвами. Цей рік не став ви-

нятком. Чого ми тут тільки не побачили! Звичайно, головною героїнею була **Писанка**. Декілька майстринь вчили бажаючих писати писанки та продавали свої чудові вироби. Столи були заповнені пасками, віночками, ґерданами, різними українськими сувенірами, й у людей розбігалися очі.

Наш 111-й Відділ мав свої столи. Майстриня Світлана Вельяновська проводила *майстер-клас* з плетіння соломкою, і він мав велику популярність серед відвідувачів фестивалю. Було радісно спостерігати, як тішилися і малі, і старші, коли закінчували свої маленькі вироби. Багато хто хотів навчитися соломоплетіння і ми вирішили продовжувати проводити *майстер-класи*. Понад 10 осіб записалися на нові класи. В основному це були молоді жіночки, тому ми маємо надію, що вони поповнять наші ряди.

Наша союзниця Уляна Кець вже багато років допомагає Дрогобицькому добровільному товариству захисту дітей та молоді з інвалідністю «Надія», надихаючи цих діток, обділених долею, на віру в добро та справедливість. Тому ми намагаємося сприяти та підтримувати її волонтерську діяльність і горді з того, що маємо таку жертвовну союзницю.

Люба Кеске цього року не змогла приділити багато уваги *майстер-класу* та продажу українських сувенірів, бо мала особливу місію — опікувалася братом актора Джека Паленса (Володимир Палагнюк) Джоном та його родиною і змогла знову ознайомити родину знаменитого актора з українською культурою. Бо, крім українських виробів, які були представлені в залі, зі сцени звучали українські пісні у виконанні професійних співаків, і присутні з захопленням спостерігали за запальними танцями «Червоної Калини».

Уляна Кець, Таня Вознюк, Люда Вусик.

Світлана Вельяновська вчить соломоплетіння.

Христя Шмотолоха змогла ознайомити загал з прекрасними художніми виробами її невістки Богдани Шмотолохи, яка багато років створює неповторні «мотанки», зроблені з натуральних тканин без голки та інших інструментів. Христя детально описала техніку вироблення «мотанок», видрукувала цю інформацію та змогла ознайомити зацікавлених ще з однією сторінкою українського стародавнього мистецтва.

Таня Вознюк також мала свій обов'язок: допомагала американській художниці Мелані Тейлор Кент, яка народилася в Піттсбурзі, штат Пенсильванія, була вихована та провела більшу частину свого життя в Південній Каліфорнії, але шукає українські коріння, представити загалу її твори. Мелані Кент виграла свій перший Національний конкурс мистецтв у віці 12 років. Закінчила Художню школу UCLA і викладала мистецтво в Лос-Анджелеських школах. У 1980-му р. вона заснувала власну видавничу компанію та опублікувала серію мистецтв, що охоплюють Америку, зображуючи відомі вулиці та відомі події. Її твори мистецтва отримали ліцензію на Warner Bros., корпорацію Walt Disney і Hanna-Barbera. Вона була першою художницею, яка отримала ліцензію від компанії Walt Disney, щоб зобразити тематичні парки Діснея в друкованих виданнях з обмеженим тиражем, і була обрана як офіційний художник Л. Доджерс та 30-річчя стадіону Додж. Вона також була обрана офіційним художником 50-річчя «Чарівника з країни Оз», 15-річчя «Зоряних воєн» та 10-річчя «Е.Т.». Її зображення Олімпійських ігор 1984-го р., «Почніть ігри» було ліцензовано Олімпійським комітетом США.

Велику допомогу при організації представлення нашого 111-го Відділу СУА на «Писанкафестивалі» надали також Іра Коротун та Оля Старов. Хочу подякувати всім союзнякам за співпрацю та добрий настрій.

Люда Вусик, голова 111-го Відділу СУА.

СОЛОДКА ТАРІЛКА ДО ВЕЛИКОДНЯ

Ох, цей невтомний, негамовний 76-й відділ СУА у Детройті! Наші союзнички знову посвятили свої вихідні дні для доброї справи на ниві благодійності. Якраз перед Великоднем, а саме 14-го квітня (на Вербну неділю) у приміщенні при церкві святого Йосафата відбувся щорічний маленький ярмарок «Солодка тарілка до Великодня». Наші чудові господині-пекарки потрудилися на славу та напекли величезну кількість неймовірних солодощів. Там був і сирник, і знаменитий «Плячок з ружою» від п. Розалії Токарчук, і легкий, майже повітряний кокосовий торт від п. Роми Дигдало, і неповторний «Наполеон» п. Олімпії Простко... А що вже говорити про нашу знамениту детройтську пекарку Лесю Лапшинську, кулінарні витвори якої користуються неабиякою популярністю у громаді. Чого тільки варті назви її тортів: «Небо в роті», «Снікерс», «Очі цариці» та багато інших, яких годі й запам'ятати.

Ми безмежно дякуємо всім, хто підтримав цю благодійну акцію, придбавши для себе чи своїх родичів наші солодощі. Крім того, що на свята вони мали від них насолоду, ще й у час Великого Посту зробили такий важливий внесок у благодійність. Усі кошти обов'язково, як завжди, будуть направлені для допомоги тим, хто має потреби в Україні. Сердечно дякуємо всім! Пам'ятайте: коли ви робите добродійну справу, то в такий спосіб через вас Бог відповідає на молитви тих, хто має потреби. Творімо добро разом!

*Наталія Шморон,
пресова референта 76-го Відділу СУА.*

SOUND ADVICE

by Ihor Magun, MD, FACP

The sense of hearing in medical literature is referred to as the “mechanoreceptive sense.” This simply means the ear responds to mechanical vibrations of the sound waves in the air. The entire process seems to be quite simple and straightforward. The ear receives sound waves via the external and middle ear and amplifies the sound to facilitate the next step to pass into the inner ear. The eardrum serves as an impedance mechanism improving the transfer of sound in the air to the fluid filled inner ear. There are several causes of hearing loss:

- ◆ **Genetic** This accounts for more than half of childhood hearing impairments and can manifest not only in childhood years but later in life.
- ◆ **Presbycusis** This is age-related hearing loss and is the most common cause in adults
- ◆ **Acquired** This may be due to recurrent or severe ear infection, use of medications that are toxic to the ear and noise-induced hearing loss.

Despite what many people may assume, hearing loss is one of the most common sensory disorders in humans and can occur at any age. Hearing impairment is associated with significant loss in clarity, which progresses to difficulty in understanding speech in noisy environments. The early stages of changes in hearing are characterized by the loss of ability to hear high frequency. With progression, the hearing loss expands to all frequencies. The most frightening documented fact related to this disorder is that modern technology is slowly damaging hearing in all age groups. Obviously there are other causes of hearing losses (trauma, tumors, etc.,) but those causes are beyond the scope of this article. The main point here is that there has been a direct correlation between the effects of loud noises generated by all electronic devices and premature hearing loss. The effects are very subtle in the early stages and gradually progress over years without any outright discomfort or pain. So how and why does this happen?

Many individuals wear devices like silencing headphones in an attempt to literally drown out background noise and listen to a playlist at quite a high volume, which can exceed 120 decibels, a level comparable to that made by a plane leaving a runway. The marketing industry is promoting these devices with the intention to achieve the “full sensory experience.” Gradual hearing loss is the ultimate price that is paid for this experience. Other costs are related to alleviating the problem. Hearing aids are quite helpful, but they are costly. Moreover, technology has not kept up with the complexity of the human ear. Hearing aids of the future will improve and will be linked to a smartphone or computer with apps that will change settings automatically based on input from the environment. In addition, promising research is being conducted on growing inner-ear tissues from stem cells. Another potential antidote that may prevent hearing loss is genetic editing; experimental research on this is currently being conducted on mice.

But despite all the possible and probable progress, we are nowhere near perfecting a hearing device that matches the complexity of the human ear and the world around us is not going to be quiet. The good news is that a good third of permanent hearing loss is preventable, but this requires exercising caution and self-control—it is imperative to be proactive and literally turn down the volume because this may be the **only** noise level we have under our control.

I hope the information in this article encourages you to pay more attention to volume and share this advice with those who may not be aware of the environmental dangers that can lead to permanent hearing damage. Hopefully, the people you share this information with will hear you!

Let us all enjoy the beauty of sound with our own ears for as long as we can.

The ear is the only true writer and the only true reader. - *Robert Frost*

Blindness separates us from things, but deafness separates us from people. - *Helen Keller*

«Діти – се наш дорогий скарб, се наша надія, се – Молода Україна»

Олена Пчілка

КАЗКА ПРО ДІВЧИНКУ І МЕТЕЛИКА

Автор: *Надія Красоткіна.*

Фото картин *Mary Baxter St. Clair.*

У дуже красивому місці, серед квітучих полів і чарівних лісів, стояла собі красива хатка. А в тій хатці жила з мамою і татом маленька дівчинка Оленка. І була вона такою гарненькою, що всі із захопленням дивились на неї та милувались. Дівчинка була не тільки гарненькою, мов лялечка, але й розумною, бо багато знала і вміла про все розповісти. Та була в Оленки і погана звичка, про яку ніхто з дорослих не знав, а може, просто не надавали значення: вона бігала за метеликами. Ну і що ж тут такого? Бігає та й бігає, як усі діти. Та дівчинка не просто бігала за метеликами, вона ловила їх і приколювала їх шпилькою. А коли метелик вмирав і засихав, вона втрачала до нього інтерес і викидала. І продовжувала полювання на іншого. Так було усе літо.

Та одного дня сталась дивна подія...

Був сонячний і чарівний день. Сонце якось по-особливому світило. На луках цвіли барвисті квіти, а над ними літали красиві метелики, гули товсті джмелі, снували туди-сюди жовті бджоли. Але надзвичайно захоплювало Оленку те, що в цей день було особливо багато метеликів. Ніби вони позлітались з усіх полів. І кружляли, танцювали, трепетали крильцями, здіймались вгору аж під самі небеса! Це так було захопливо і так красиво! Та не довго милувалась дівчинка красою літнього дня і веселими метеликами — вона вирішила сьогодні наловити їх багато і різних...

І почала полювати... Довго бігала Оленка, підстрибувала і навіть падала, а

метелики літали й глузували з неї... І ось, нарешті, вона впіймала, та ще й такого красеня! Він був дуже великий, а на крильцях яких тільки кольорів не було, яких тільки узорів. Дівчинка була задоволена, бо такого метелика вона ще не ловила жодного разу! А метелик щосили виривався, допомагав собі лапками і крильцями... Але Оленка його тримала так міцно, що в тих місцях, де крильця стискали її пальці, залишились білі плями. Дівчинка трохи відпустила пальці і метелик знову почав вириватись. І вже майже виривався на свободу, та дівчинка спритно схопила його за крило і... зламала. Тепер, звісно, він уже летіти не зміг. Але й дівчинці він уже був не потрібний зламний. І вона кинула бідного метелика на траву.

І тут сталось щось дивне...

Раптом всі метелики, джмелі, бджоли зникли, квіти згорнули свої пелюсточки і ніби пропали, а на синє небо наповзла чорна хмара й відразу накрила таким проливним дощем, що не видно стало світу. Оленка повернулась, щоб побігти додо-

му, але стежка зникла — просто розчинилась у високій траві... Вона почала шукати знайому стежину: бігала-бігала, та поверталась все на те саме місце, де лежав під потоками дощу поранений метелик. Він перебирав лапками, хотів встати, та важкі краплини прибивали його до землі.

Дівчинка змокла до ниточки, її пробирав до кісток страшний холод. Вона бігла та бігла, шукаючи стежку, і знову поверталась до метелика, що вмирає. Нарешті сили її закінчились. Вона зрозуміла, що нічого не вдіє, і присіла на мокру траву. Тільки тепер Оленка побачила, що сидить у зовсім незнайомому місці, де ніколи раніше ще не була. Її охопив страх. Страшенно боліла голова, ломило все тіло, вона не могла піднятись. А перед нею лежав метелик. Раптом вона почула тихий стогін. Це стогнав від болю її метелик і він просив порятунку. Оленка відчула, що кудись летить, тепер вона теж стала метеликом, якого хтось поранив... Ось тут вона зрозуміла, якого болю завдала йому, яких страждань він зазнав, бо й сама страждала і потребувала допомоги. Але що вона могла вдіяти тепер, коли й сама стала беззахисним метеликом?

Так продовжувалось дуже довго. І ось одного дня до неї прийшла чарівна жінка у прозорому одязі, який був схожий на сонячне сяйво. Вона схилилась над Оленкою і запитала:

— Як ти себе почуваєш, Оленко?

Оленка зразу впізнала чарівну Фею. Вона знала, що Фея допоможе їй. Дівчинка відчула, що до неї повертаються сили, але ж як її зранений метелик, за якого вона тепер несла відповідальність? І вона звернулась до Феї:

— Добра та мудра Чарівнице, допоможи, будь ласка, метелику ожити, поверни йому життя та красу. Я прошу тебе, бо знаю тепер, як він страждає — я відчула це на собі. А я ніколи більше не завдам болю і не зроблю шкоди.

— Що ж, я допоможу вам обом одужати, щоб радіти сонечку і земній красі. А ти, Оленко, назавжди запам'ятай: всі приходять у світ, щоб жити і творити добро.

З цими словами Фея торкнулась чарівною паличкою метелика, і він весело затріпотів крильцями у повітрі. Він літав і сміявся... Так-так! Він сміявся. І все навколо сміялось, раділо. Розпустились квіти і стало в лузі барвисто й радісно. А над квітами знову літали дивовижні метелики, гули товсті джмелі, снували туди-сюди жовті бджоли. А яскраве Сонечко так пригрівало! І веселі сонячні зайчики стрибали повсюди й кликали з собою Оленку, щоб побавитись. Тут Фея торкнулась до Оленчиного чола паличкою... І стало так легко та радісно, що дівчинка розплющила очі... Над нею, схилившись, стояла, мама.

— Мамочко, метелик ожив! Він літає над квітами! Чарівна Фея допомогла йому!

— Це добре, донечко! Спасибі Чарівній Феї. Тобі вона теж допомогла, і тепер ти також будеш бігати між квітами.

Настанови для дописувачів від редакторів

Правила подання статей для публікації в журналі «Наше життя»

1. Будь ласка, надсилайте кожен статтю у форматі Word документу, вкладеного як додаток до листа, на електронну пошту unwlaourlife@gmail.com. Будь ласка, не друкуйте свою статтю в самому полі для листа Вашої електронної пошти та не надсилайте її у форматі PDF.

2. Ідентифікуйте свою роботу. Будь ласка, у *темі* Вашого листа вкажіть назву або предмет статті, яку Ви надсилаєте для публікації, а також назвіть мову, якою вона написана (напишіть АНГ, якщо стаття англійською мовою, або УКР, якщо українською). Якщо потрібно, то у *темі* вкажіть також номер відділу СУА.

3. Однакове та правильне написання імен (як і інших власних назв) справді має значення. Ми знаємо багатьох людей, але ми не знаємо кожного. І тому покладаємося на наших авторів у забезпеченні правильного написання імені та прізвища кожної людини, про яку йдеться в статті, кожного разу, коли її ім'я згадується. Ми не хочемо здогадуватися, яка версія написання імені є правильною.

4. Терміни (Реченці). Підготовка двомовного щомісячного журналу є складним процесом, що вимагає всебічного співробітництва та координації між авторами, фотографами, редакторами та видавництвом. Редагування й оформлення вимагають часу та зусиль, і саме з цієї причини ми встановлюємо терміни (реченці) для матеріалів, які будуть опубліковані в журналі. Матеріали, подані пізніше встановленого терміну, гальмують виробничий процес і часто створюють зайву додаткову роботу для всіх зацікавлених сторін. Будь ласка, зверніть увагу, що всі матеріали (статті та фото) для будь-якого номера журналу повинні бути отримані редакцією до 5-го числа місяця, що передує місяцю публікації. Матеріали, отримані після закінчення цього терміну (реченцю), можуть бути затримані до наступного випуску.

5. І останнє, але не менш важливе: будь ласка, не надсилайте одночасно однакові статті до журналу «Наше життя» та до будь-яких інших видань, оскільки це є порушенням професійної етики. (У деяких випадках це є незаконним, оскільки може призвести до порушення законів про авторське право.) Якщо ж Ви вважаєте, що інформація, якою бажаєте поділитися, є досить важливою і Ви хочете донести її до ширшої або іншої аудиторії, то, будь ласка, напишіть окрему та іншу статтю для публікації в іншому виданні.

Вимоги до фото, що подаються для публікації в журналі «Наше Життя»

1. Спосіб надсилання фото. Будь ласка, надсилайте фотографії (тільки у форматі JPG) окремим файлом і не вставляйте його в текстовий документ.

2. Назва фото. Будь ласка, не надсилайте фотографії з ім'ям JPG126XYZ324 або щось подібне. **УСІ** фото повинні бути перейменовані та пронумеровані, бажано у послідовності, в якій Ви б хотіли їх бачити у статті. Наприклад, «відділ 489 № 1», «відділ 489 № 2», «відділ 489 Фото 3», або будь-яка інша система, що дозволяє легко визначити, *що* ці фото ілюструють і *від кого* вони надійшли.

3. Опис фото. Будь ласка, напишіть опис для кожного фото та надайте цю інформацію в кінці Вашої статті. Пронумеруйте кожен опис так, щоб він відповідав номеру фото, яке він описує.

4. Авторство фото. Будь ласка, якщо це важливо, то вкажіть імена тих, хто надіслав Вам фото або є фотографом.

5. Достовірність фото. Огляньте Ваше фото перед надсиланням. Будь ласка, вибираючи фото, ретельно й уважно подивіться на те, *що* ви надсилаєте, перш ніж відправити. Як правило, ми не будемо публікувати фото, на яких зображено багато осіб, які затуляють будь-який вид, чи когось, або щось, що має значення чи є важливим. Ми також залишаємо за собою право не друкувати фото, які є не чіткими чи в інший спосіб технічно неприйнятними.

Дякуємо Вам за співпрацю та розуміння!

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька – 1-ша заступниця голови
Христина Бойко – 2-га заступниця голови для справ організаційних
Надя Нинка – 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська – протоколярна секретарка
– скарбник
Віра Кушнір – фінансова секретарка
Валентина Табака – вільна членка

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глінська – Дітройт
Лариса Заїка – Філадельфія
Лідія Слиж – Нью Йорк
Оксана Лодзюк Кривулич – Нью Джерзі
Оксана Шевчук – Огайо
Катерина Івасишин – Чикаго
Катерина Таньчин – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Оля Черкас – зв'язкова віддалених Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членок

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Софія Геврик – у справах культури
Оксана Лодзюк Кривулич – соціальних засобів комунікації
Таня Бедрус – виховна
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар
Юля Зиммерман – цифровий маркетинг

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членка
Ірина Легун – членка
Ірена Рішко – заступниця членки
Орися Зінич – заступниця членки
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – україномовний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко – англійськомовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj
Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Recording Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Valentyna Tabaka – Officer at Large
Oksana Skypakewych – Parliamentarian
Xenos

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Glińska – Detroit
Larysa Zaika – Philadelphia
Lidia Slysh – New York City
Oksana Lodziuk Krywulych – New Jersey
Oksana Shevchuk – Ohio
Katherine Iwasyszyn – Chicago
Kateryna Tanchyn – New England
Alisa Serdyuk – Central New York
Olya Czerkas – Co-Liaison for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk Krywulych – Social Media Chair
Tetyana Bedrus – Education Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair
Yulia Zimmerman – Digital Marketing

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

*Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).*

*Шкіряні вироби Николі Павлюка. Leatherwork by Nykola Pawluk
Photo by Ricky Haldis, Wise Owl Multimedia
Courtesy of Manor College*